

Mreža Žena Kosova

Podržava, štiti i promovise prava i interese žena i devojaka na Kosovu

Godišnji izveštaj 2021

Mreža žena Kosova

Godišnji izveštaj 2021

© Mreža žena Kosova, 2021

Sva prava su zadržana. Ova publikacija se može kopirati i raspodeliti u celosti ili delimično, uz citiranje izvora.

Ovaj izveštaj su izradile članice osoblja Mreže žena Kosova (MŽK) uz podršku Evropske Unije (EU), Austrijske agencije za razvoj (ADA), UN Women, Fondacije Kvinna till Kvinna, Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA), Sweden Sverige i Sigrid Rausing Trusta kao odgovornost MŽK da izveštava svoje organizacije članice. Sadržaj ovog izveštaja je isključiva odgovornost MŽK-a i ni na koji način ne odražava službeni stav navedenih pristalica.

www.womensnetwork.org

Sadržaj

Uvod	8
Naša vizija.....	8
Naša misija	8
Naša strategija.....	8
O godišnjem izveštaju MŽK-a	9
Jačanje feminističkog pokreta na Kosovu.....	10
Uspostaviti strategiju za jačanje feminističkog pokreta i napredovati ka njenom sprovođenju.....	10
Povećana je solidarnost među organizacijama žena	11
Članice MŽK-a informisane o inicijativama drugih članica, aktivnostima MŽK-a, mogućnostima finansiranja i drugim informacijama	12
Poboljšan je organizacioni i zagovarački kapacitet MŽK-a i njenih članica i partnera ka njihovoj dugoročnoj održivosti.....	14
Poboljšati klimu za finansiranje organizacija za ženska prava	28
Žene u politici i odlučivanju	32
Povećati i poboljšati učešće žena u politici i odlučivanju na lokalnom i centralnom nivou u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova (50%)	36
Poboljšanje i povećanje učešće ŽOCD-a u procesu pristupanja EU	47

Poboljšanje rodne integracije u dokumentima vezanim sa pristupanjem Kosova EU i njihovo sprovođenje	55
Poboljšati sprovođenje APRR III	58
Poboljšanje dizajna APRR III, na osnovu lekcija naučenih iz APRR II	61
Poboljšanje transpozicija pravnih stečevina EU-a o ravnopravnosti polova u Kosovski zakon	61
Prava žena na zdravstvenu zaštitu	63
Život bez rodno zasnovanog nasilja	64
Poboljšanje primene zakonskog okvira o nasilju u porodici, uključujući institucionalnu odgovornost za pomoć onima koji su pretrpeli nasilje	65
Poboljšati svest i pažnju među zvaničnicima i građanima u suočavanju sa rodno zasnovanim nasiljem	72
Poboljšanje politike i procedura za rešavanje seksualnog uznemiravanja	75
Poboljšanje institucionalne i javne podrške za osobe koje su tokom rata doživele seksualno nasilje. 76	
Ekonomsko osnaživanje žena	78
Poboljšati uslove za učešće žena u radnoj snazi	78
Povećati procenat žena koje imaju pristup nasleđu i vlasništvu nad imovinom	83
Poboljšati rodnu perspektivu u reformama koje se odnose na proces pristupanja EU	84
Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju	86

Povećati broj centara za brigu o deci srazmerno broju dece u nevolji	86
Poboljšati nastavne planove i programe i udžbenike iz rodne perspektive.....	87
Ocenjivanje rada MŽK-a.....	88
Finansijski izveštaj MŽK-a za 2021	90
O nama.....	105
Upravni odbor MŽK-a.....	105
Savetodavni odbor MŽK-a	105
Osoblje MŽK-a u 2021. godini.....	105
Pojedinačni doprinosi MŽK-u.....	108
Organizacije članice MŽK.....	108
Aneks 1. Grantovi Fonda žena Kosova članicama MŽK-a.....	124
Aneks 2. Dostignuća zagovaranja Kosovskog lobija za rodnu ravnopravnost u 2021.....	138

Uvod

Naša vizija

Mreža žena Kosova (MŽK) ima viziju Kosova u kojem su žene i muškarci jednaki i imaju jednake mogućnosti za obrazovanje, zaposlenje, političko učešće, zdravstvenu zaštitu i život bez nasilja.

Naša misija

Misija Mreže je da podržava, štiti i promovise prava i interese žena i devojaka širom Kosova, bez obzira na njihova politička i verska uverenja, starost, nivo obrazovanja, seksualnu orijentaciju i sposobnosti. MŽK ispunjava svoju misiju razmenom iskustava i informacija, partnerstvima i umrežavanjem, istraživanjem, zagovaranjem i uslugama.

Naša strategija

Da bi ostvarila svoju viziju i misiju, MŽK je izradila strategiju za 2019-2022 (koju možete naći na našoj [internet stranici](#)). Svrha ove strategije je da usmeri rad MŽK-a tokom ovih godina. Strategija je izrađena 2018. godine uz doprinos organizacija članica mreže, Upravnog odbora, partnera i drugih relevantnih zainteresovanih strana. Strategija MŽK-a je podeljena na šest programa: I) Jačanje feminističkog pokreta na Kosovu; II) Žene u politici i odlučivanju; III) Prava žena na zdravstvenu zaštitu; IV) Život bez rodno zasnovanog nasilja, V) Ekonomsko osnaživanje žena, i VI) Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju.

O godišnjem izveštaju MŽK-a

Svake godine, MŽK izveštava svojim članicama, partnerima i prijateljima o napretku postignutom u postizanju svojih strateških ciljeva. Ovaj izveštaj je podjeljen u šest odeljaka na osnovu dugoročnih ciljeva MŽK:

- Jačanje feminističkog pokreta na Kosovu
- Žene u politici i odlučivanju
- Prava žena na zdravstvenu zaštitu
- Život bez rodno zasnovanog nasilja
- Ekonomsko osnaživanje žena
- Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju

Ovaj izveštaj predstavlja dostignuća i rezultate svakog od ovih programa u 2021. Sledeći odeljci sadrže informacije o napretku ostvarenom prema svakom cilju i očekivanim ishodom, kao i informacije o budžetu, podržavaocima, Upravnom odboru, Savetodavnom odboru, osoblju, pripravnici, dobrovoljcima, članicama i korisnicima granta.

Jačanje feminističkog pokreta na Kosovu

Glavni cilj ovog programa je osnaživanje postojećeg feminističkog pokreta na Kosovu i u regionu Zapadnog Balkana. MŽK je postigla napredak ka postizanju ovog cilja, kao što pokazuju sledeći indikatori:

- MŽK je sprovela približno 70% svoje strategije;
- Žene i muškarci su preduzeli deset inicijativa u 2021. godini, 49 od 2015. godine, da podrže ženski pokret, što ukazuje da buduće generacije imaju kapacitet da nastave sa ovim radom; i
- Članice MŽK-a i Kosovskog lobija za rodnu ravnopravnost nastavili su da budu veoma aktivni i glasni.

Ostvaren je napredak ka sledeći ciljevima u realizaciji ovog dugoročnog cilja. Oni su detaljno navedeni u podebljanim naslovima ispod.

Uspostaviti strategiju za jačanje feminističkog pokreta i napredovati ka njenom sprovođenju

Od 12-14 novembra, MŽK je organizovala sastanak za planiranje feminističke strategije, u Draču, Albaniji. U skladu sa zaštitnim merama protiv COVID-19, više od 100 organizacija članica MŽK-a radilo je zajedno

na feminističkoj strategiji. Ova strategija će uskoro biti finalizovana i data članicama na konačan pregled i odobrenje kao deo sledeće organizacione strategije MŽK-a.

Povećana je solidarnost među organizacijama žena

Iskustvo MŽK-a sugeriše da je podrška i održavanje solidarnosti među ženskim organizacijama od ključnog značaja za izgradnju održivog ženskog pokreta. U tom smislu, MŽK je ostvarila napredak ka postizanju svojih ciljeva za 2021. godinu. MŽK je nastavila da održava partnerstva među organizacijama za prava žena u regionu kroz svoje učešće u pet regionalnih, među etničkih koalicija. Ukratko, MŽK je podržala najmanje 25 | partnerstava, koaliciju i zajedničku inicijativu preduzetih od 2015. godine. Rezultati ovogodišnjih napora su navedeni u nastavku.

Članice MŽK-a informisane o inicijativama drugih članica, aktivnostima MŽK-a, mogućnostima finansiranja i drugim informacijama

MŽK je nastavila da informiše svoje članice o inicijativama, aktivnostima MŽK-a i mogućnostima finansiranja. MŽK je održala četiri sastanka članstva, na kojima je 140 različitih članica, partnera i pristalica razmenilo informacije i obavješeno o tekućim aktivnostima MŽK-a i njenim članicama. Od 2015. godine, ukupno 1.335 žena i muškaraca prisustvovalo je sastancima MŽK-a. Tokom ovih sastanaka, članice MŽK-a su igrali važnu ulogu u zajedničkom radu na sprovođenju strategije MŽK-a, raspravljajući o političkim i društvenim dešavanjima na Kosovu, i nadgledajući i ocenjujući rad MŽK-a.

Članice MŽK-a sarađuju na izradi Feminističke strategije u Draču u oktobru 2021. godine.

Više devojaka i mladića aktivista uključenih u feministički pokret

U 2021. godini, MŽK je angažovala 115 mladih žena i muškaraca kroz volonterski rad, Kosovski lobi za rodnu ravnopravnost i druge aktivnosti. Ovo im je dalo priliku da steknu više znanja u organizovanju, istraživanju, zastupanju, integraciji rodnih pitanja u zastupanje ljudskih prava, rodno zasnovanom nasilju i drugim pitanjima sa kojima se žene na Kosovu suočavaju. Angažovanje većeg broja mladih ljudi u ovim naporima može pomoći u jačanju feminističkog pokreta na Kosovu.

Jačanje među etničkog razumevanja i saradnje između pojedinaca i grupa civilnog društva

MŽK i njene članice bile su uključene u 18 među etničkih inicijativa u 2021. godini. Mreža je nastavila da pruža mogućnosti za među etničku saradnju među organizacijama, koje su dobile grantove preko Kosovskog ženskog fonda za unapređenje radnih prava žena u šest zemalja Zapadnog Balkana (ZB). U ovoj saradnji su učestvovali i korisnici ovih organizacija, kao i Kosovski lobi za rodnu ravnopravnost (Lobi). MŽK je nastavila svoja među etnička partnerstva u regionu kroz Koaliciju za rešavanje rodno zasnovane diskriminacije u radu u ZB; partnerstva sa organizacijama za uvođenje rodne ravnopravnosti u proces pristupanja Evropskoj uniji (EU); Mreža za nadzor rodnog budžeta (MNRB), zajednička akcija partnerskih organizacija sa ZB i Republike Moldavije, koja nastoji da institucionalizuje rodno odgovorno budžetiranje; mreža organizacija koje istražuju finansiranje za rodnu ravnopravnost i ženska prava; i Mreža protiv rodno zasnovanog nasilja nad ženama i devojkaama na ZB, koja uključuje ŽOCD iz pet zemalja u poboljšanju usluga rehabilitacije i re-integracije za žrtve rodno zasnovanog nasilja. MŽK je ostala članica

Udruženja za ženska prava u razvoju (UŽPR), međunarodne feminističke organizacije koja je posvećena postizanju rodne ravnopravnosti i održivog razvoja. U 2021. godini, MŽK je takođe postala ponosna članica Evropskog ženskog lobija. MŽK je takođe učestvovala u Komitetu za ljudska prava, grupi OCD koje godišnje nadgledaju i izveštavaju o ljudskim pravima na Kosovu iz perspektive civilnog društva.

Poboljšan je organizacioni i zagovarački kapacitet MŽK-a i njenih članica i partnera ka njihovoj dugoročnoj održivosti

Održiv ženski pokret ne može postojati bez njenih članica, koje održavaju pokret u životu. Stoga, MŽK kontinuirano podržava svoje članice u unapređenju njihovih kapaciteta. MŽK je podržala svoje članice i druge organizacije u regionu u unapređenju njihovih organizacionih i zagovaračkih kapaciteta kroz lično mentorstvo i Kosovski ženski fond.

Mreža je nastavila da koristi Procenu organizacionih i zagovaračkih kapaciteta kako bi procenila kapacitete svojih organizacija članica, partnera i OCD iz regiona koje primaju grantove. Tokom 2021. godine, MŽK je saradivala sa 50 organizacija na Kosovu i u regionu Zapadnog Balkana kako bi kreirala prilagođene planove razvoja kapaciteta za svaku organizaciju. MŽK je zatim podržala ove organizacije u sprovođenju njihovih planova. Kao rezultat toga, više od 27 organizacija pokazalo je poboljšanje svojih organizacionih i zagovaračkih kapaciteta.

MŽK, njene članice i njihov rad su vidljiviji za potencijalne partnere, međunarodne aktiviste i potencijalne pristalice

MŽK je redovno promovisala rad svojih članica na veb stranici MŽK-a, Fejsbuk stranici, Tviteru, Instagramu i u mesečnom elektronskom biltenu Glas žena Kosova. MŽK je povećala broj lajkova na Fejsbuku sa 18.018 u 2018. godini na 24.615 u 2021. godini. Na Tviteru i Instagramu broj pratilaca je porastao sa 780 na 1.432 odnosno sa 1.279 na 2.860. Bilten Glasa kosovskih žena dopire do 840 ljudi širom sveta. U 2021. godini, MŽK i njene članice su imali najmanje 413 medijska nastupa i poslali 36 saopštenja za javnost, uključujući:

1. [Grupa za bezbednost i rodnu ravnopravnost apeluje na Centralnu izbornu komisiju da se pridržava uslova postavljenih u ZRD](#)
2. [MŽK poziva političke stranke da se uzdrže od upotrebe pretećih i uvredljivih jezika](#)
3. [MŽK podržava protest u Prizrenu: Pravda za svaku ubijenu ženu!](#)
4. [Apel MŽK: Glasajte za više žena u parlamentu](#)
5. [MŽK čestita CIK-u na uspešnom sprovođenju izbora](#)
6. [MŽK: Izbori su dokazali snagu žena – Naponi za ravnopravnost se nastavljaju](#)
7. [MŽK, ADA, Sida potpisuju ugovor za unapređenje ženskih prava na Kosovu](#)
8. [MŽK: Država da spreči ubistva žena](#)

9. [MŽK poziva novu vladu da primeni zakon o ravnopravnosti polova prilikom imenovanja svog kabineta](#)
10. [MŽK objavljuje izveštaj: Mesto za stolom](#)
11. [MŽK: Žene su ubijane i zlostavljane, pravda zatvara oči](#)
12. [MŽK objavljuje izveštaj: Od zakona do akcije](#)
13. [Zahtevi MŽK-a za uključivanje žena i njihovih potreba u dijalog sa Srbijom](#)
14. [MŽK podržava protest protiv seksualnog uznemiravanja maloletnika](#)
15. [MŽK pozdravlja doživotnu kaznu za Pajazitaja, zahteva borbu protiv nasilja nad ženama bez kompromisa](#)
16. [MŽK se protivi razrešenju predsednika CIK-a](#)
17. [MŽK osuđuje Šaljin seksistički jezik](#)
18. [MŽK šalje otvoreno pismo političkim partijama: poziva na ravnopravno učešće žena na lokalnim izborima](#)
19. [MŽK podstiče Kosovsku policiju da istražuje objekte koji se koriste za prinudnu prostituciju](#)
20. [MŽK, deo OCD u regionu izrada protokola za online savetovanje za žene koje doživljavaju nasilje](#)
21. [MŽK: Nasilje nad devojkama se nastavlja, institucije ćute](#)
22. [Rodna ravnopravnost na lokalnim izborima je propisana zakonom](#)
23. [MŽK sa preporukama za opštinski budžet za 2022: Sprovesti rodno odgovorno budžetiranje](#)

24. MŽK traži maksimalnu kaznu za ubistvo 18-godišnje devojke
25. Fond žena Kosova izdvaja 109.312 evra za 23 organizacije na Kosovu
26. Fond žena Kosova izdvaja dodatnih 49,673 evra za 11 organizacija na Kosovu
27. MŽK se protivi smanjenju kazne za Nuhija Mavrovćanija, poziva pravosudne institucije da ne čute
28. MŽK počinje kampanju „Glasajte za više žena na lokalnim izborima MŽK-a“
29. MŽK zahteva hitan odgovor pravosudnih institucija na silovanje 12-godišnje devojčice u Kamenici
30. Institucije pravde nastavljaju da ohrabruju zlostavljače mladih žena
31. MŽK poziva: Glasajte za više žena na lokalnim izborima
32. MŽK i UN Women šalju preporuke za budžetska izdvajanja za 2022: potrebno je rodno odgovorno budžetiranje
33. Fond žena Kosova podržava osam organizacija sa skoro 80.000 evra
34. MŽK: Nema pravde za žene kada nema kazne za ubice
35. MŽK pokreće kampanju podizanja svesti o rodno odgovornim politikama prilagođenim porodici
36. Među prijateljima, MŽK je održala svoju 19. godišnju skupštinu članica

Sve više članica traži sredstva, efikasno planira, vodi uspešne organizacije i preuzima efikasne inicijative zagovaranja

Donacije Fond žena Kosova članicama MŽK-a

U 2021. godini, [Fond žena Kosova](#) (FŽK) dodelio je 42 grantova za 36 organizacije na Kosovu u iznosu od 238.734 evra. Donacije su podržane od strane Kancelarije Evropske unije (EU) na Kosovu (90.732 evra), Austrijske razvojne agencije (ADA) koju finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (Sida) preko Ambasade Švedske u Prištini (49.683 evra) i Populacioni fond Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNFPA) (18.579 evra).

Takođe, tokom 2021. godine, FŽK je po prvi put pružio organizacionu podršku za osam organizacija članica MŽK-a posvećenih unapređenju prava žena i rodne ravnopravnosti na Kosovu, finansiranih od Sigrid Rausing Trust-a (79,740€).

MŽK je organizovao orijentacijsku sesiju sa 34 korisnika MŽK-a u septembru 2021. godine

Inicijative koje podržava MŽK u 2021. godini uključivale su:

1. Partners Kosova sa inicijativom: „Žene čine promenu,, (5,000 evra finansira EU)
2. Down syndrom Kosova sa inicijativom: „Uključivanje osoba sa invaliditetom u donošenje odluka,, (5.000 evra finansira EU)
3. Udruženje žena „*Me Dorë në Zëmër*,, sa inicijativom: “Osnaživanje uloge žena u javnim procesima, kao garancija za dobro upravljanje” (4.967 evrafinansira EU)
4. Naš dom sa inicijativom: „Feminizam za početnike“ (4.998 evra finansira EU)
5. Udruženje žena Aureola sa inicijativom: „Povećanje učešća žena u donošenju odluka“ (4.999 evra finansira EU)
6. Umetnost bez ograničenja sa inicijativom: „Osnaživanje osoba sa invaliditetom kroz umetnost“ (4.984 evra finansira EU)
7. Udruženje mladih za ljudska prava sa inicijativom: „Postizanje rodne ravnopravnosti u odlučivanju“ (4.923 € finansira EU)
8. Na vreme sa inicijativom: „Unapređenje učešća žena u politici i procesima donošenja odluka u pravcu ekonomskog osnaživanja žena“ (4.866 evra finansira EU)
9. Manjinski društveni centar sa inicijativom: „Imam pravo da budem obavešten!“ (5.000 evra finansira EU)

10. Moravski Biser sa inicijativom: „Uključivanje žena iz ruralnih sredina u javni i politički život“ (4.767€ finansira EU)
11. Glas žena Parteš sa inicijativom: „Uključivanje žena u procese donošenja odluka na lokalnom nivou u opštini Parteš“ (3.640 evra finansira EU)
12. Udruženje babica Kosova sa inicijativom: “Unapređenje reproduktivne zdravstvene zaštite žena i devojčica” (4.987 evra finansira EU)
13. *Shqiponjat e Dardanes* sa inicijativom: „Podrška kandidatkinjama za opštinsku skupštinu i podizanje svesti žena i devojaka iz ruralnih sredina o ulozi njihovog glasa“ (4,895 evra finansira EU)
14. Vizionida sa inicijativom: “Promocija žena u politici i odlučivanju u opštini Štimlje” (3,795 evra finansira EU)
15. Jeto Vepro dhe Krijo sa inicijativom: „Promovisanje i podrška ženama i devojka da učestvuju u donošenju odluka“ (4.993 evra finansira EU)
16. Nezavisna inicijativa za slepe osobe sa inicijativom: „Pristup osoba sa invaliditetom javnim uslugama“ (4.992 evra finansira EU)
17. Okarina e Runikut sa inicijativom: „Osnaživanje žena u politici i donošenju odluka“ (4.951 evra finansira EU)
18. Era Fruit sa inicijativom: „Osnaživanje kroz veću zastupljenost žena u lokalnoj politici“ (4.997 evra finansira EU)

19. Svet anđela sa inicijativom: „Povećanje učešća žena u izbornom procesu“ (3.975 evra finansira EU)
20. *Gruaja Hyjnore* sa inicijativom: „Seksualno obrazovanje kao predmet u osnovnim i srednjim školama“ (4.974 evra finansira ADA, su finansira Sida)
21. Humanus Vita sa inicijativom: „Podizanje svesti među mladima o seksualnom uznemiravanju i napadima i važnosti ranog prijavljivanja“ (4.754 evra finansira ADA, sufinansira Sida)
22. Centar za promociju ženskih prava sa inicijativom: „Psiho socijalne usluge za žene koje su doživele seksualno nasilje tokom rata na Kosovu“ (4.006 evra finansira ADA, sufinansira Sida)
23. Handikos Mitrovica sa inicijativom: “Reproduktivno zdravlje i seksualno obrazovanje za žene i devojke sa invaliditetom u opštini Mitrovica” (4,432 evra finansira ADA, sufinansira Sida)
24. Udruženje žena Jeta sa inicijativom: „Osnaživanje žena i mladih za sprečavanje rodno zasnovanog nasilja u skladu sa Istanbulskom konvencijom“ (4.856 evra finansira ADA, su finansira Sida)
25. Udruženje žena *Ura Sociale* sa inicijativom: „Podizanje svesti za prevenciju seksualnog uznemiravanja“ (4.317 evra finansira ADA, sufinansira Sida)
26. Institut za primenjenu psihologiju sa inicijativom: „Podrška tinejdžerkama da prevaziđu socijalne i emocionalne probleme“ (4.188 evra finansira ADA, su finansira Sida)
27. Udruženje advokata-Norma sa inicijativom: „Učite i delujte, za život bez rodno zasnovanog nasilja“ (4.970 evra finansira ADA, sufinansira Sida)
28. Ženski centar ATO sa inicijativom: „Obrazovanje o reproduktivnom zdravlju“ (4.552 evra finansira ADA, sufinansira Sida)

29. Udruženje žena poljoprivrednica sa inicijativom: „Seksualno obrazovanje za mlade“ (3.705 evra finansira ADA, sufinansira Sida)
30. Žensko pravo sa inicijativom: „Sprečavanje nasilja nad ženama na severu Kosova“ (4.927 evra finansira ADA, sufinansira Sida)
31. Poslovne žene Mitrovica sa inicijativom: “Promovisanje zapošljavanja kroz porodično radno mesto” (4,537 evra finansira UNFPA)
32. Udruženje žena Drugëza sa inicijativom: „Osnaživanje žena u biznisu, dobra praksa promovisanja rodne ravnopravnosti“ (4.530 evra finansira UNFPA)
33. Organizacija za lokalne reforme – EULOC sa inicijativom: „Promovisanje porodičnih politika i radnih mesta u opštini Vitina“ (4,512 evra finansira UNFPA)
34. Omladinski centar Lipljana sa inicijativom: „Promovisanje politike prilagođene porodici na lokalnom nivou“ (4.999 evra finansira UNFPA)
35. Komitet slepih žena Kosova – Organizaciona podrška (10.000 evra finansira Sigrid Rausing Trust)
36. Na vreme – Organizaciona podrška (10.000 evra finansira Sigrid Rausing Trust)
37. Udruženje advokata Norma – Organizaciona podrška (9,998 evra finansira Sigrid Rausing Trust)
38. Moravski Biser – Organizaciona podrška (9,762 evra finansira Sigrid Rausing Trust)
39. NVO “Drugëza” – Organizaciona podrška (9,993 evra finansira Sigrid Rausing Trust)
40. NVO „Gruaja Hyjnore“ – Organizaciona podrška (9,998 evra finansira Sigrid Rausing Trust)
41. NVO “Me dorë në zemër” – Organizaciona podrška (9,999 evra finansira Sigrid Rausing Trust)

42. Ženska alijansa za integraciju – Organizaciona podrška (9.990,00 evra finansira Sigrid Rausing Trust)

Od jeseni 2012. godine, korisnici KFŽ-a su preduzeli najmanje 515 inicijativa zagovaranja uz podršku FŽK-a, a više od 24.387 osoba imalo je koristi od inicijativa članica MŽK-a. U 2021. godini, članovi osoblja MŽK-a su obezbedili oko 2.552 mentorske sesije putem e-pošte, telefona i nekoliko pojedinačnih sastanaka sa korisnicima grantova FŽK-a. Komisija za razmatranje grantova je takođe doprinela unapređenju kapaciteta članica tako što je pregledala svaku prijavu i pružila praktične savete za buduće podneske. Ovo će pomoći članicama MŽK-a da pripreme bolje aplikacije za FŽK i druge donatore u budućnosti. Aneks I. sadrži spisak svih grantova koje je FŽK dodelio članicama MŽK-a u 2021. godini i njihove očekivane rezultate.

Fond žena Kosova proširuje dodeljivanje grantova u ZB

U 2020. godini, MŽK i njeni partneri u Koaliciji organizacija za ženska prava protiv diskriminacije u ZB dodelili su 14 grantova OCD u regionu preko FŽK-a. Od toga, šest grantova (po jedan za svaku zemlju ZB) podržalo je OCD fokusirane na pružanje pravne pomoći i praćenje sudova. Dva grantova (po jedan u Srbiji i Albaniji) finansirala su zagovaranje OCD za pravne promene i promene politike i/ili poboljšane institucionalne reakcije. Šest grantova (po jedan za svaku zemlju ZB) dodeljeno je OCD koje su se fokusirale na podizanje svesti i osnaživanje žena da prijave diskriminaciju. Sveukupno, grantovi u iznosu od 215.319 evra su deo zajedničke inicijative „Unapređenje ženskih radnih prava“, koju finansira EU, i su finansira Sida. Sledeće OCD su nastavile da uspešno sprovode svoje akcije u 2021. godini, uključujući prilagođavanje svojih inicijativa za rešavanje pitanja vezanih za COVID-19.

Albanija

- Albanska mreža za osnaživanje žena u Tirani: „Unapređenje prava žena na radnom mestu kroz poboljšanje pristupa pravdi“,
- Centar za razvoj zajednice danas za budućnost: „Zalaganje za unapređenje institucionalnog odgovora na rodno zasnovanu diskriminaciju na radu deljenjem praksi u opštini Leža i stvaranjem interakcije sa Komitetom za zaštitu od diskriminacije na radu“, i

- Linija za savetovanje za devojke i žene: „Osnaživanje žena i devojaka da prijave rodno zasnovanu diskriminaciju“.

Bosna i Hercegovina

- Fondacija Udružene ženske mreže: „Unapređenje položaja žena u zapošljavanju i sprečavanje rodno zasnovane diskriminacije u Bosni i Hercegovini“, i
- Fondacija Akademija za žene: „I ovo je diskriminacija“

Kosovo

- Kosovski pravni institut: „Poboljšanje prava žena na radu“, i
- Kosovski centar za rodne studije: “Sprečavanje svih oblika diskriminacije na radnom mestu”.

Severna Makedonija

- Helsinški komitet za ljudska prava: „Radnice se pridružuju“, i
- Udruženje Glasni tekstilni radnik: „Promovisanje prava tekstilnih radnika“.

Crna Gora

- Sindikat medija Crne Gore: „Jednakost kroz pravdu: Slučajevi diskriminacije na poslu“, i
- Udruženje mladih sa invaliditetom: „Osnaženi, zaposleni, uključeni“.

Srbija

- Viktimološko društvo Srbije: „Upoznajte rodnu diskriminaciju, identifikujte kršenja zakona o radu i zapošljavanju! Reagujte!“,
- A II – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava: „Poboljšanje institucionalne prakse u sprečavanju diskriminacije žena na tržištu rada u Srbiji“, i
- ROZA udruženje za ženska radna prava: „Šta me čeka na tržištu rada“.

Kapaciteti osoblja MŽK-a su povećani

MŽK je nastavila da pruža mogućnosti za svoje osoblje da povećaju svoje kapacitete, uključujući jačanje veština komunikacije među kancelarijama, integrisanje rodne perspektive, digitalnu bezbednost i finansije. Održane su mentorske sesije o zalaganju za EU; sprovođenje rodne analize; pisanje koncept papira; izrada strategija zastupanja; izrada izveštaja; nadgledanje i ocenjivanje; istraživanje; i veštine javnog govora. Dalje, MŽK u partnerstvu sa Evropskim udruženjem pravnica (EWLA) organizovala je dve radionice za članove osoblja na temu „Sudski pravni lekovi pred institucijama EU i telima međunarodnog prava“ i „Prava osoba sa invaliditetom i rod na Kosovu“.

Održavanje treće prateće radionice, EWLA, MŽK Dalja saradnja za ženska prava, jun 2021.

Poboljšati klimu za finansiranje organizacija za ženska prava

lako se neke inicijative javnog zagovaranja mogu preduzeti na dobrovoljnoj osnovi, organizacijama za ženska prava (ŽOCD) i dalje su potrebni resursi za podršku mnogim aspektima njihovog važnog rada. Održiv aktivizam za ženska prava zahteva podršku, a MŽK je nastavila sa svojim naporima da mobilise dovoljne resurse lokalnih i međunarodnih aktera za podršku ženskom pokretu na Kosovu i u regionu. U 2021. godini, MŽK se sastala sa nekoliko donatora i poslala izveštaje o politici kako bi donatori učinili svesnijim o finansijskim potrebama ŽOCD-a. Nakon zagovaranja, MŽK je doprinela obezbeđivanju dodatnih resursa za ŽOCD na Kosovu i u regionu, kao što je pokazano u značajnom povećanju sredstava obezbeđenih kroz Fond žena Kosova ove godine.

Poboljšana primena strategije prikupljanja sredstava MŽK-a

MŽK je finalizovala svoju strategiju filantropije, koja identifikuje inovativne i alternativne oblike lokalnog prikupljanja sredstava, pored međunarodnog finansiranja, koje može podržati MŽK i njene članice na dugi rok. MŽK je istraživala različite opcije filantropije koje postoje širom sveta, posebno u sličnim kontekstima kao na Kosovu. Mreža je

“MŽK-Roba“-„Super žena“ Šolja i džemper dostupni sa donacijama.

takođe istražila one koji su korišćeni na Kosovu za informisanje Strategije filantropije. MŽK je započela neke početne napore ka sprovođenju ove strategije. Ovo je uključivalo uvođenje „MŽK Robe“, robe sa feminističkim porukama, dostupne lično ili onlajn. Donacije primljene za ove stavke doprinose Fondu za održivost MŽK-a, koji pomaže u pokrivanju ključnih troškova i podržava važne programe. Što se tiče rezultata, MŽK je povećala uštede u svom Fondu za održivost sa 3,263 evra u 2018. na 33,448 evra u 2021. godini.

Poboljšano znanje i razumevanje među relevantnim telima EU-a i drugim donatorima u vezi sa vrstama podrške koja su potrebne različitim ŽOCD

U 2020. godini, MŽK je objavila značajno istraživanje, *Gde je novac za ženska prava?*, koje je ispitalo trendove finansiranja u ZB za podršku ŽOCD. Sproveden u bliskoj saradnji sa ŽOCD partnerima u regionu i uz podršku Kvinna till Kvinna fondacije, izveštaj o istraživanju je predstavljen u EU u Briselu, u Sidi u Švedskoj i u svih šest zemalja Zapadnog Balkana. U 2021. godini, MŽK, zajedno sa Kvinna till Kvinna fondacijom i partnerskim ŽOCD u ZB, organizovala je nekoliko dodatnih sastanaka sa finansijerima u cilju realizacije preporuka o potrebama ŽOCD za finansiranje. Sa Autonomnim ženskim centrom i partnerima u Mreži protiv rodno zasnovanog nasilja nad ženama i devojkama na Zapadnom Balkanu, MŽK je pripremila kratak rezime ovog istraživanja koji će objaviti Evropski ženski lobi. MŽK je koristila Forum o ravnopravnosti generacija UN 2021 (FRG) kao platformu za zalaganje za bolje i raznovrsnije finansiranje ŽOCD -a i feminističkih pokreta. MŽK je izradila *dokument o stavu* koji je potpisala koalicija od 145 ŽOCD i dostavila ga Akcionim koalicijama pri FRG-u. Među raznim pitanjima, list se zalagao za

potrebu uspostavljanja raznovrsnijih modaliteta finansiranja, odnosno višegodišnjeg i osnovnog finansiranja. Naglašena su neophodnost i koristi od takvog finansiranja, koje može doprineti strateškim dugoročnim akcijama, fleksibilnosti usred političke nestabilnosti i sukoba, poboljšanim kapacitetima i održivosti ŽOCD i pokreta.

Pored toga, MŽK je izradila [Komentar na APRR III: Propuštene i preostale mogućnosti za unapređenje rodne ravnopravnosti](#) sa preporukama koje uključuju poboljšanje podrške ŽOCD. MŽK je poslala ovaj izveštaj nekoliko aktera u Evropskoj komisiji i delegacijama EU, uključujući Kancelariju EU na Kosovu (KEUK). MŽK se takođe zalagala za preporuke tokom sastanaka zastupanja sa raznim zvaničnicima EU.

MŽK je poboljšala znanje i razumevanje relevantnih tela EU u vezi sa vrstama podrške koje su potrebne različitim ŽOCD tokom Nedelje zastupanja EU koju je organizovala Kvinna till Kvinna. Kroz različite sastanke sa zvaničnicima EU uključenim u procese kreiranja politike spoljnog finansiranja EU, MŽK je istakla potrebu za namenskim finansiranjem ŽOCD -a i održivim finansiranjem za feministički pokret. Informativni sastanak u vezi sa ovim pitanjima održan je sa Mišelom Matuelom, v.d. direktora za Zapadni Balkan, GD SPP, i Šarlot Isakson, savetnicom za rodna pitanja, Evropska služba za spoljne poslove.

MŽK je takođe potpisala pismo [Balkanske mreže za razvoj civilnog društva](#), u kojem se poziva na EU fond za civilno društvo da direktno podrži lokalne organizacije. Dalje, zajedno sa svojim partnerima u regionu, MŽK je skoro završila dva izveštaja o politici u kojima je preporučila potrebna sredstva iz Fonda

za civilno društvo EU za rešavanje rodno zasnovanog nasilja i rodno zasnovane diskriminacije u radu, respektivno, u ZB.

Stručnjaci MŽK-a su nastavili da podržavaju KEUK, ADA, Caritas i druge profitne i neprofitne izvođače koji sprovode razvojne programe na Kosovu, preporučujući mogućnosti gde bi saradnja sa (i podrška) ŽOCD-ima doprinela efikasnosti njihovih razvojnih akcija. U nekim slučajevima, ovo je dovelo do toga da izvođači angažuju ŽOCD kao partnere i podržavaju njihov rad.

Poboljšana institucionalna i javna svest o značaju poreskih odbitka za podršku radu grupa za ženska prava

Gore pomenuti izveštaj, *Gde je novac za ženska prava?*, uključuje preporuke za poboljšanje postojećeg poreskog sistema, kako bi se stvorilo poboljšano okruženje koje omogućava pojedincima i preduzećima da daju donacije koje podržavaju civilno društvo, uključujući grupe za ženska prava.

MŽK je poslala preporuke za poboljšanje poreskog sistema i rodno integrisanje javnih politika, kao što je Program ekonomske reforme i u vezi sa sastankom pododbora (SP) Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) o ekonomskim, finansijskim pitanjima i statistici.

Žene u politici i odlučivanju

Dugoročni cilj ovog programa je da žene aktivno učestvuju u politici i donošenju odluka na lokalnom i nacionalnom nivou. MŽK je napredovala ka postizanju ovog cilja. Na primer, zastupanje MŽK-a, između ostalih, doprinelo je da više žena bude izabrano na pozicije odlučivanja. Na vanrednim parlamentarnim izborima 2021. godine kandidatkinja je dobila najviše glasova od bilo kog političkog kandidata u istoriji Kosova, a na izborima je učestvovalo preko 60 odsto žena. Dalje, 43 žene su izabrane za poslanice, četiri više nego 2019. godine, što je povećanje sa 32,5% na 35,8% na prošlim izborima. Samo devet žena je izabrano po kvoti, dok su 34 dobile mesto na izborima. Aktualna Vlada Kosova imenovala je dve žene za zamenice premijera, a od 15 ministarstava, pet vode žene (povećanje sa 18,8% na prošlim izborima na 33,3% 2021. Na lokalnim izborima 2021. godine, dve Srпкиnje su izabrane za gradonačelnice i 364 žene su izabrane za skupštine opštine. Dalje, dve Aškalijke i Egipcánke i žena sa različitim sposobnostima su izabrane kao odbornice, pokazujući napredak u njihovoj zastupljenosti u poređenju sa prethodnim godinama.

U cilju poboljšanja učešća žena u politici i odlučivanju 2021. godine, 7 politika je izmenjeno kako bi bolje odražavale prioritete žena, integrisale rodnu perspektivu ili bile u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti. Od kada je MŽK počela da prati ove informacije, Mreža, njene članice i Lobi za rodnu ravnopravnost su se uspešno zalagale za 162 promene politika u pravcu poboljšanja života žena i devojaka na lokalnom i nacionalnom nivou.

U smislu povećanja rodne perspektive u kreiranju politike, uzimajući u obzir potrebe žena i muškaraca, objavljeno je ukupno osam politika, na nacionalnom i na nivou EU, koje uključuju preporuke MŽK-a.

MŽK prati izradu politika na nacionalnom nivou, dajući doprinos putem javnih rasprava i platforme za javne konsultacije. MŽK takođe prati proces pristupanja EU da integriše rodnu perspektivu i u dokumente EU, smatrajući da je rodna ravnopravnost osnovna vrednost EU. Slede dokumenti koji su objavljeni 2021. godine, sa uključenim doprinosom MŽK-a:

1. Program ekonomskih reformi 2021-2023. godinu
2. Evropska reformska agenda II Akcioni plan
3. Izveštaj Evropske komisije o Kosovu 2021. godine
4. Nacionalni program za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju 2021-2025
5. Akcioni plan za rodnu ravnopravnost EU III
6. Plan implementacije APRR III na državnom nivou
7. Uredba (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Saveta od 15. septembra 2021. godine o uspostavljanju Instrumenta za prepristupnu pomoć (APRR III)
8. Program zaštite i unapređenja ljudskih prava i osnovnih sloboda (2021-2025) i Akcioni plan za sprovođenje Programa zaštite i unapređenja ljudskih prava i osnovnih sloboda (2021-2023)

U vezi sa rodno odgovornim budžetiranjem, broj budžetskih organizacija koje su dostavile aneks sa informacijama u vezi sa rodno odgovornim budžetiranjem, prema budžetskim cirkularima, povećan je na 62 budžetske organizacije. Ove godine, 27 od 38 lokalnih budžetskih organizacija (71%) podnelo je svoj aneks kao deo svog budžetskog zahteva za 2022. godinu, a 15 (39,4%) ga je podnelo za svoj srednjoročni budžetski okvir. U međuvremenu, 35 od 51 budžetske organizacije na centralnom nivou (68%) podnelo je svoj aneks sa svojim budžetskim zahtevom za 2022. godinu. Iako nije direktan rezultat rada MŽK-a, verujemo da su MŽK i njeni članovi doprineli ovom poboljšanju indirektno kroz zastupanje na opštinskom i nacionalnom nivou, i rezultat je ranijeg rada MŽK-a sa Ministarstvom finansija na početku uvođenja ovog zahteva u budžetski cirkulari.

Dalje, zvaničnici Kosova i EU preduzeli su 10 akcija za rešavanje pitanja koja su pokrenule žene, a koja se odnose na uključivanje rodne perspektive u proces pristupanja EU, nakon zagovaranja MŽK-a ove godine:

1. Primećeno je poboljšanje procesa konsultacija na ovim sastancima, posebno od strane EU, pošto su se dnevni red uvek delio unapred, a zvaničnici EU sa kojima se MŽK sastala, uveravali su da su pitanja koja smo izneli pored stola, ključna i da će biti postavljeno tokom sastanaka SP SSP-a sa vladom.
2. Objavljeni program ekonomskih reformi 2021-2023 (ERP), konsultovan sa MŽK-om iz KEU-a i vlade, pokazao je povećanu rodnu perspektivu na listi ERP-a sačinjenih do sada, uključivši značajan doprinos MŽK-a, a i bolji rodni pristup, na osnovu naučenih lekcija iz prethodnih godina gde je MŽK dala preporuke.

3. Kancelarija premijera je objavila Akcioni plan za ekonomsku reformu (ERA) II sa uključenim doprinosom MŽK-a i obavezala se da će angažovati ŽOCD i MŽK posebno u praćenju i sprovođenju Akcionog plana, u odgovarajućim stubovima;
4. EUK je pozvao i konsultovao ŽOCD o prikupljanju doprinosa za predstojeći Izveštaj o napretku Kosova za 2021. godinu;
5. EUO na Kosovu, u bliskoj konsultaciji sa MŽK, je organizovao konsultacije sa ŽOCD i OCD, i finalizovao APRR III Plan implementacije na nivou zemlje uz doprinos ŽOCD.
6. Objavljeno je mišljenje Komisije za spoljne poslove o Komitetu za ženska prava i ravnopravnost polova o ravnopravnosti polova u spoljnoj i bezbednosnoj politici EU (2019/2167 (INI)), koje uključuje 80% komentara, primedbi i preporuka MŽK-a .
7. APRR III je objavljen, sa uključenim preporukama MŽK-a, posebno o prioritetima, pažnji na predložene teme i drugim promenama koje su preporučene;
8. APRR III Uredba je objavljena, uključujući doprinos MŽK-a, posebno uključivanjem rodne ravnopravnosti kao specifičnog cilja.
9. Ministarstvo pravde je napravilo izmene u Nacrtu građanskog zakonika, na osnovu preporuka MŽK-a i OCD da kodeks bude više usklađen sa pravnim stečevinama EU-a o rodnoj ravnopravnosti i najboljim praksama, eliminišući odredbe koje ugrožavaju prava žena, imovinska prava i brak. Odredbe o zabrani diskriminacije na osnovu pola i seksualnosti su još uvek u raspravi sa radnom grupom za Građanski zakonik;

10. KEUK i Generalni direktorat EU-a za susedstvo i pregovore o proširenju (GD SPP) organizovali su konsultativni sastanak sa MŽK, kako bi stekli rani uvid u predstojeći Program ekonomskih reformi 2022-2024 koji se odnosi na poboljšanu rodnu perspektivu u dokumentu.

Povećati i poboljšati učešće žena u politici i odlučivanju na lokalnom i centralnom nivou u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova (50%)

MŽK je nastavila saradnju sa Organizacijom za osobe sa mišićnom distrofijom i Rukom Ruci, povećavajući politički angažman približno devet žena sa različitim sposobnostima i 119 žena iz srpskih zajednica u procesima donošenja odluka, uz podršku EU. Detaljniji opis napretka ostvarenog ka ovom cilju može se naći u sledećem odeljku.

Koalicija za ravnopravnost funkcioniše na lokalnom i centralnom nivou Kosovski lobi za rodnu ravnopravnost funkcioniše u svim opštinama

Koalicija za ravnopravnost osnovana je 22. juna 2018. godine čine je žene u politici na nacionalnom i lokalnom nivou, kao i OCD koje vode žene. Koalicija nastoji da podrži i osnaži svoje članice da poboljšaju položaj žena u politici i donošenju odluka i da promovišu unapređenje rodne ravnopravnosti na Kosovu. Učesnici su se obavezali da će raditi na ispunjavanju ove zajedničke misije, bez obzira na njihove političke preferencije, pol, godine, etničku pripadnost, sposobnosti, religiju, region, nivo obrazovanja ili socio-ekonomski status.

Kosovski lobi za rodnu ravnopravnost na Kosovu (u daljem tekstu: Lobi) je osnovan 2014. On okuplja političarke i žene u civilnom društvu da se zalažu na lokalnom i centralnom nivou za napredak ka rodnoj ravnopravnosti i nastavio je da funkcioniše u 27 opština. Broj žena angažovanih u Lobiju u 2021. godini bio je 368. Zajedno, grupe Lobija su preduzele 31 inicijativu zagovaranja i doprinele sedam promena politike ove godine.

Dana 24. februara Lobi je održao svoj prvi sastanak na kojem je razgovarano o „Ženama i lokalnim izborima“. Predstavnici vladinih institucija, lokalnih i međunarodnih organizacija, organizacija članica MŽK-a i žene angažovane u politici razgovarali su i podelili svoja iskustva u vezi sa učešćem žena u politici na lokalnom nivou. Tokom ovog sastanka, učesnici su razgovarali o dostignućima, izazovima i neophodnom zagovaranju potrebnom za povećanje zastupljenosti žena u politici i procesima donošenja odluka. Nadalje, ovaj sastanak je okupio članice Lobija u radne grupe, gde su prisutni identifikovali ključne tačke za buduće zagovaranje za poboljšanje položaja žena u lokalnoj politici.

„Trenutno radimo zajedno sa MŽK-om na podršci i osnaživanju žena na predstojećim lokalnim izborima. Danas, više nego ikada, žene u politici podržavaju jedna drugu i mi ćemo biti tu da iskoristimo ovu priliku“.

Antigona Baxhaku - Idrizi, direktorica, SHE Solutions

Dana 7. juna 2021. godine, održan je zajednički sastanak sa članicama MŽK-a, Lobija i Koalicije za ravnopravnost. Oko 70 učesnika razgovaralo je o učešću žena na lokalnim izborima. Razgovaralo se

Članovi Lobija i Koalicije održavaju zajednički sastanak u junu 2021.

i o mogućnostima zastupanja i podrške ženama koje žele da učestvuju na ovim izborima. U drugom delu sastanka, učesnici su bili podeljeni u radne grupe gde su naširoko razgovarali o kampanjama i zagovaranju koje je potrebno za povećanje učešća žena na lokalnim izborima.

1. decembra održan je sastanak Lobija za rodnu ravnopravnost. Oko 60 učesnika je zajedno razgovaralo o pravima žena na Kosovu, radu MŽK-a i organizacija članica na poboljšanju život žena i devojaka, i mogućnostima zajedničkog zagovaranja za jačanje feminističkog pokreta na

Kosovu. Važan deo ovog sastanka bilo je Rodno odgovorno budžetiranje (ROB) na lokalnom nivou i njegova uloga u socio-ekonomskom osnaživanju žena, ka i predstavljanje Strateške mreže za rodne

politike – mreže koja je nedavno stvorena sa ciljem poboljšanja istinskog učešća žena u politici i borbe protiv diskriminacije žena u političkoj areni, a čiji je deo i MŽK.

Unapređeni su kapaciteti žena u politici da se zalažu za prioritete žena

Pomenuti sastanak, u kombinaciji sa radionicama održanim tokom godine, unapredio je kapacitete žena u politici da se zalažu za prioritete žena pružanjem primera najboljih praksi i unapređenjem njihovih veština zastupanja. Izvršni direktor MŽK-a Igballe Rogova nastavila je da pruža mentorske sesije za članove i grupe lobija širom Kosova, putem 936 telefonskih poziva, e-pošte ili poseta njihovim opštinama ove godine. Ove sesije su poslužile za osnaživanje članova Lobija u njihovom zalaganju za prava žena i rodnu ravnopravnost. MŽK ne vidi niti tretira članove lobija kao članove političkih partija, već ih pre kao lidere u svojim opštinama. Izvršni direktor MŽK-a je takođe promovisala njihove inicijative, podržao ih u zastupanju i pomogao im da prevaziđu različite izazove u njihovom zalaganju za rodnu ravnopravnost. MŽK je takođe kontinuirano informisala žene u politici o procesu pridruživanja EU i načinima na koje se mogu uključiti u njega.

Povećana svest o važnosti usaglašavanja ZRR sa drugim relevantnim zakonima

Dana 7. juna 2021. godine, predstavnici MŽK-a posetili su predsednicu Republike Kosovo, Vjosu Osmani-Sadriu, da joj čestitaju na izboru na funkciju i razgovaraju o mogućnostima saradnje za unapređenje rodne ravnopravnosti na Kosovu. Zajedno su razgovarali o usklađivanju Zakona o opštim izborima sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti, daljoj koordinaciji u borbi protiv nasilja i seksualnog uznemiravanja žena i uključivanju žena u dijalog Kosova i Srbije kroz grupu eksperata. Predsednica Osmani je naglasila da je tokom njenog mandata rodna ravnopravnost jedan od njenih prioriteta, uz prava dece sa posebnim potrebama i ekološka pitanja.

Predstavnice MŽK-a se sastaju sa predsednicom Republike Kosovo Vjosu Osmani u junu 2021. godine

MŽK, zajedno sa mnogim drugim OCD, takođe se zalagala za poboljšano uključivanje rodnih pitanja u Nacrt zakona o radu i nacrt Građanskog zakonika. MŽK je nastavila da promoviše potrebu za

izrada odredbi o porodijskom, očinskom i roditeljskom odsustvu u predstojećem Zakonu o radu u skladu sa direktivom EU o ravnoteži između posla i privatnog života i Zakonom o ravnopravnosti. Tačke zastupanja i preporuke u vezi sa ovim pitanjem upućene su i UO SSP-a, kao što je Pododbor SSP-a za inovacije, informaciono društvo i socijalnu politiku.

Zajedno sa Kosovskim centrom za rodne studije (KSRS), Centrom za ravnopravnost i slobodu (CRS), Centrom za razvoj društvenih grupa (CRDG) i Inicijativom mladih za ljudska prava Kosova (IMLjP-KS), MŽK se snažno zalagala za rodno osetljiviji nacrt Građanski zakonik, da bolje uzme u obzir položaj žena na Kosovu, posebno u vezi sa imovinom i brakom. MŽK i prethodno navedene OCD takođe su se zalagale za izmene postojećeg nacrtu članova građanskog zakonika koji se odnose na brak, kako ne bi diskriminirali ili narušavali prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca, trans*, interseksualaca, queer i drugih identifikacionih (LGBTIQ+) osoba. Preporuke su pozdravljene od strane Ministarstva pravde i Projektnog tima Građanskog zakonika, dok će se izmene u konačnom Građanskom zakoniku pratiti nakon njegovog usvajanja.

MŽK je kontinuirano tražila usklađivanje Zakona o opštim izborima i Zakona o nacionalnim izborima sa Zakonom o ravnopravnosti polova. Ovo je bila jedna od glavnih preporuka koje je MŽK dala za Izveštaj EK o Kosovu, tokom sastanaka sa strukturama SSP SP, sa Misijom za praćenje izbora EU, i tokom Nedelje zagovaranja EU-a, organizovane uz podršku Kvinna till Kvinna. MŽK je pozvala na harmonizaciju ovih zakona tokom sastanaka sa predstavnicima država članica EU, Generalnog direktorata EU za susedstvo i pregovore o proširenju (GD SPP), i odgovarajućeg službenika za Kosovo.

MŽK se takođe zalagala za dodatne zakone i politike za integraciju poboljšane rodne perspektive u skladu sa zahtevima Zakona o ravnopravnosti polova. Lista ovih se može naći u odeljku ispod, o: *Unapređenje uvođenja rodne perspektive u dokumente koji se odnose na pridruživanje Kosova EU i njihovo sprovođenje.*

Povećana komunikacija i saradnja među ženama u politici, organizacijama koje vode žene i ženama glasačima o pitanjima koja smatraju prioritetnim

Žene u politici, organizacije koje predvode žene i žene glasači su više komunicirale i sarađivale o pitanjima koja žene smatraju prioritetima uz podršku Koalicije za ravnopravnost, lobija, MŽK-a, njenih članica i žena u politici. Na primer, članice Lobija su se zalagale za pitanja koja žene smatraju prioritetima u bliskoj saradnji sa biračima iz svojih opština. Ove godine je Lobi je održao 71 sastanak sa političarkama, glasačima i OCD. Spisak njihovih inicijativa nalazi se u Aneksu 2.

U kontekstu tekućeg dijaloga između Kosova i Srbije, MŽK je organizovala tri odvojene onlajn diskusije sa različitim mladim ženama iz opština Mitrovica, Lipljan i Vitina na temu „Bezbednosni izazovi sa kojima se suočavaju devojke“. Tokom ovih diskusija, izvršna direktorka MŽK-a Igballe Rogova je podelila strategije zastupanja koje bi mogli da koriste za rešavanje ključnih izazova i problema koje su identifikovale u pogledu bezbednosti. Dalje, MŽK je podelila sa njima nalaze izveštaja *Mesto za stolom*.

Dana 14. aprila, MŽK je održala onlajn lansiranje izveštaja *Mesto za stolom: Doprinos žena i očekivanja od procesa izgradnje mira na Kosovu*. Ovaj izveštaj, podržan od strane UN Women preko Fonda za izgradnju mira, ispituje uloge, doprinose i potrebe žena, posebno mladih žena, u vezi sa

mirovnim i bezbednosnim procesima na Kosovu od 1989. Dalje, izveštaj istražuje ulogu organizacija za ženska prava u procesi izgradnje mira. Takođe sadrži preporuke za unapređenje mira i bezbednosti na Kosovu, uključujući i u kontekstu nastavka dijaloga između Kosova i Srbije. Izveštaj preporučuje da se poveća zastupljenost žena na svim izabranim i imenovanim pozicijama na kojima se donose odluke na nacionalnom i opštinskom nivou, u skladu sa zakonom.

Zagovaranje početo oko pitanja koje žene smatraju prioritetima

Dana 6. jula, MŽK je poslala otvoreno pismo političkim partijama da poziva na ravnopravno učešće žena na lokalnim izborima. Dok su stranke raspravljale o mogućim kandidaturama za gradonačelnike, MŽK ih je pozvala da se obavežu na ravnopravno uključivanje žena i muškaraca kroz: sprovođenje zakona o ravnopravnosti polova, obezbeđivanje prostora za jednaku zastupljenost žena u medijima i povećanje podrške ženama kandidatima kroz dodelu sredstava za kampanje.

. U julu, izvršna direktorka MŽK-a sastala se sa predsedavajućom grupe poslanica, Tinkom Kurti, i čestitala joj na novom mestu. Razgovarale su o najefikasnijim načinima za nastavak saradnje za dalje unapređenje rodne ravnopravnosti na Kosovu.

ŽOCD su bile uključene u više, raznovrsnih pitanja i procesa (uključujući političke dijaloge), posebno kroz sastanke SSP SP-a Procesu pristupanja EU, gde su pokrenuli pitanja koja su smatrali prioritetima na različitim nivoima zastupanja, kako na nacionalnom, tako i na nivou EU. MŽK je takođe podržala i osnažila žene da identifikuju i zagovaraju svoje prioritete. Ove godine Lobi je preduzeo 25 inicijativa zagovaranja o pitanjima koja žene smatraju prioritetnim..

Sastanak izvršne direktorke MŽK-a sa predsedavajućem poslaničke grupe žena, Tinka Kurti, u julu 2021.

Poboljšati institucionalizaciju rodno odgovornog budžetiranja na Kosovu

Rodno odgovorno budžetiranje (ROB) efikasnu, transparentnu raspodelu i trošenje javnih sredstava kao i zasnovanih na dokazima. MŽK je radila i zalagala se za institucionalizaciju ROB-a na Kosovu od 2011.

U 2021. godini, MŽK je bila mentor šest organizacija u sprovođenju inicijativa ROB-a u Prištini, Lipljanu, Mitrovici, Đakovici, Severnoj Mitrovici i Vitini. Ove organizacije su uključivale: Organizaciju za lokalne reforme (EULOC), Udruženje poslovnih žena WBA, Udruženje žena Mitrovice za ljudska prava, Udruženje mladih za ljudska prava, Ženska inicijativa Kosova i EcoKos Women. One su prethodno učestvovala u tri treninga ROB-a za unapređenje svojih kapaciteta i znanja o ROB-u u okviru zajedničke akcije Gender Budget Watchdog Network [Mreža za nadzor rodnog budžeta] (MNRB). Njihove akcije su uključivale, odnosno: „Praćenje i mentorstvo pravilne implementacije rodnih politika u opštini Vitina“; „Osnaživanje žena kroz analizu lokalne politike i učešće u rodnom budžetiranju na severu Kosova“; „Rodna perspektiva za održivo ekonomsko planiranje“; „Praćenje i analiza u kreiranju lokalne politike iz rodne perspektive“; „Rodno budžetiranje ka rodno uravnoteženom ekonomskom razvoju“; i „Upravljanje menstrualnom higijenom, čist život za žene i devojke.“

Korisnici pod-granta su radili sa različitim ciljnim grupama na Kosovu, ali uglavnom sa direkcijama za budžet i finansije u svojim opštinama, kao i sa drugim direkcijama i drugim opštinskim institucijama. Svojim znanjem stečenim o ROB-u tokom obuka, kao i podrškom MŽK-a tokom ove godine, uspeali su da dopru do približno 3600 direktnih i indirektnih korisnika.

MŽK je nastavila da se zalaže za primenu [indikatora 5.c.1](#) Cilja održivog razvoja Ujedinjenih nacija (UN), u skladu sa obavezama Kosova za sprovođenje SDG i ROB; kao i za preporuke iznete u analizi rodnog fiskalnog budžeta MŽK-a „*Pandemija ne poznaje rod!*“. Važno je napomenuti da Paket za ekonomski preporod, koji je pokrenut u junu, uključuje četiri rodno pozitivne mere, što je više od prethodnih paketa kao odgovor na pandemiju COVID-19.

[Preporuke](#) iz ova dva istraživačka dokumenta, između ostalog za rodno odgovornije budžetiranje na opštinskom nivou, podeljene su sa članicama MŽK-a tokom javnih diskusija o budžetskim izdvajanjima za 2022. Članice MŽK-a su imale priliku da izraze zajedničku zabrinutost i preporuke svojim odgovarajućim predstavnicima opština i utiču na budžetska izdvajanja za narednu godinu. Štaviše, u novembru, MŽK je zajedno sa UN Women poslala pismo svakom poslaniku u Skupštini Republike Kosovo. Ovo pismo sadrži 10 konkretnih preporuka u vezi sa institucionalizacijom ROB-a i njegovim uključivanjem u budžetski proces za 2022. godinu.

Poboljšanje i povećanje učešće ŽOCD-a u procesu pristupanja EU

MŽK je redovno doprinosila uključivanju organizacija članica i političarki u proces pristupanja EU. Aktivistkinje i organizacije za ženska prava su posebno ohrabrene i potpomognute da daju doprinos za ovogodišnji Izveštaj o napretku za 2021. Dalje, 50% ovih preporuka je odraženo u ovogodišnjem izveštaju, koji nastavlja da pokazuje bolju rodnu perspektivu i inkluzivnije izveštavanje u različitim sektorima, među glavnim zahtevima MŽK-a tokom godina. MŽK je takođe pomogla mnogim ŽOCD, kako lokalnim tako i regionalnim, da daju svoje preporuke za proces konsultacija TACSO-a o APRR III; u ovim procesima je učestvovalo 13 organizacija civilnog društva.

Tačnije, MŽK je preduzela sledeće zajedničke inicijative zagovaranja tokom ovog perioda:

- ŽOCD su bile uključene u više različitih pitanja i procesa (politički dijalozi), posebno kroz sastanke pododbora za SSP. MŽK je primetila poboljšanja u ovim procesima konsultacija, posebno od EU, pošto su se dnevni red uvek delili unapred, a zvaničnici sa kojima se MŽK sastala, uverili su da su pitanja koja smo izneli na sto ključna i da će definitivno biti pokrenuta tokom sastanaka UO SSP-a sa vladom. Tokom svakog sastanka, EU je bila zainteresovana da iskoristi ekspertizu MŽK-a i konsultovala se sa MŽK-om o tome kako da uključi više ŽOCD -a suštinski u ove sastanke, tako da mogu direktno da daju svoj doprinos ili preporuke.

- MŽK je konsultovala ŽOCD o preporukama za predstojeći Izveštaj o napretku Kosova, i njihov sakupljeni zajednički doprinos je poslat EUOK-u. Pre ovoga, MŽK je održala sastanke sa ŽOCD da bi razgovarala o prioritetima i glavnim aspektima zagovaranja.
- MŽK je prokomentarisala i dala preporuke za novi Akcioni plan II Evropske agende reformi Vladi Kosova, preko platforme za javne konsultacije.
- MŽK je poslala sastavljene preporuke i inpute za Akcioni plan Evropske reformske agende II, fokusiranoj tački EUO za rodna pitanja, Erezu Pula; Reies Charle Cuellar, savetnik EUO za rodna pitanja; i Maria Berishaj Silejmani, EUO, Ljudska prava uključujući rodna pitanja, Politička sekcija.
- MŽK je dala preporuke za GD SPP smernice i strateške smernice za podršku EU civilnom društvu u regionu proširenja 2021-2027. godine.
- MŽK je informisala sa konkretnim preporukama Mišljenje Odbora za spoljne poslove o Odboru za prava žena i rodnu ravnopravnost o ravnopravnosti polova u spoljnoj i bezbednosnoj politici EU (2019/2167(INI)). Većina preporuka MŽK-a je uključena u konačno mišljenje, koje je sa MŽK-om podelila izvestilac za mišljenje: Hannah Neumann, koja se zahvalila MŽK-u na doprinosu. MŽK je takođe primila zahvalnicu od Anne Morin, Političkog savetnika Komiteta za spoljne poslove, Pod komiteta za bezbednost i odbranu, koja je izrazila svoju zahvalnost za „veoma sveobuhvatan posao koji je MŽK uradila na dosijeu (Mišljenje), dodajući da će MŽK dati doprinos izuzetno relevantni i uključiće se u njihov parlamentarni rad na APRR-u III.

- MŽK je uključila rodno pitanje i komentarisala nacrt Strategije Kosova za vladavinu prava, koristeći većinu preporuka koje su ŽOCD dale za Izveštaj EK o napretku Kosova, da informiše Strategiju, posebno o rodno zasnovanom nasilju.
- MŽK je prokomentarisala i suštinski integrisala rodnu perspektivu u nacrt zakona o socijalnim i porodičnim uslugama, konstatujući i stavljajući naglasak na negativne stereotipe koje nacrt zakona učvršćuje. O ovome, MŽK se konsultovala sa profesionalcem za socijalne usluge, kao i konsultovala skloništa na Kosovu za srodne preporuke, zbog značaja ovog nacrta zakona.
- MŽK je podignula svest o procesu izrade planova implementacije APRR III na državnom nivou i organizovani konsultativni sastanci sa ŽOCD i OCD o planovima implementacije APRR III na državnom nivou, prikupljanje doprinosa i uvida koji su omogućili finaliziranje PINZ-a.
- MŽK je pripremila prilog izveštaju Evropskog ženskog lobija za Centralnu i Istočnu Evropu, Baltičke i Balkanske države i Tursku (CIEBBB), u bliskoj saradnji sa Autonomnim ženskim centrom u Srbiji i članicama neformalne regionalne mreže za rešavanje rodno zasnovanog nasilja, o tema finansiranja ženskih prava na Zapadnom Balkanu.
- MŽK se kontinuirano zalagala za usklađivanje Nacrta građanskog zakonika sa pravnim stečevinama EU-a o rodnoj ravnopravnosti i najboljom praksom, o odredbama koje ugrožavaju prava žena, brak, zabranjuju diskriminaciju na osnovu pola i seksualnosti.

- MŽK je učestvovala na šest konsultativnih sastanaka u vezi sa strukturama SSP-a: Sastanak UO SSP-a o slobodi i bezbednosti pravosuđa (dva odvojena sastanka sa Vladom i EU, respektivno); Sastanak UO SAA o saobraćaju, životnoj sredini, energetici i regionalnom razvoju; Sastanak UO SSP-a o trgovini, industriji, malim i srednjim preduzećima, slobodnom kretanju roba, carinama i oporezivanju; Sastanak UO SSP o agrikulturi i ribarstvu; Sastanak UO SAA o trgovini, industriji, malim i srednjim preduzećima, slobodnom kretanju roba, carini i oporezivanju.
- Konsultovane su članice MŽK-a o pitanjima koja treba pokrenuti tokom Nedelje zastupanja EU 2021; Preporuke članica MŽK-a podeljene su sa nekoliko zvaničnika EU.

ŽOCD-ovi i žene su bolje informisane o procesima pristupanja EU, njihovoj ulozi i načinu angažovanja

Dana 25. marta, MŽK je održala radionicu za izgradnju kapaciteta sa 32 učesnika iz 17 ŽOCD, nakon usvajanja novog akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost (APRR) III. Radionicu je vodila Nikol Farnsvort, direktorka programa MŽK i vodeća istraživačica, koja je takođe nastavila da služi kao ekspert za EU prema ugovoru sa MŽK. Ovo je MŽK-u pružilo dodatno znanje i stručnost u vezi sa APRR-om III i srodnim procesima EU, koje je MŽK nastojala da podeli sa drugim aktivistima u regionu, što je relevantno za njihov rad (uvek u skladu sa dogovorenim principima poverljivosti i dozvolama unapred datim od strane EU). Cilj radionice je bio da osnaži aktiviste da se uključe u podršku, praćenje i zalaganje za implementaciju APRR-a III. Radionica je provela učesnike kroz prirodu APRR-a III, kao radnog

dokumenta osoblja; njegove ciljeve i indikatore; njeno usklađivanje i usklađenost sa drugim političkim obavezama EU; Obaveze delegacija EU koje proizilaze iz APRR-a III, kao što je sprovođenje ciljanih procesa konsultacija; odgovornosti država članica EU; i mogućnosti za angažovanje civilnog društva. Učesnici radionice uključili su sve partnerske organizacije u akciju „Uključivanje rodni pitanja u proces pristupanja EU“, koju su finansiraju EU i Sida, kao i druge zainteresovane ŽOCD u regionu. Konkretno, organizacije koje su učestvovala predstavljale su interese mladih, manjinskih etničkih grupa, uključujući Rome, i ugroženih osoba, uključujući žene koje su pretrpele rodno zasnovano nasilje.

MŽK je 15. maja vodila radionicu za žene sa invaliditetom u Organizaciji osoba sa mišićnom distrofijom Kosova (OPMDK). Sve učesnice su bile žene sa invaliditetom iz različitih geografskih oblasti Kosova, koje su naučile više o tome kako i zašto da se zalažu za bolje uključivanje rodni pitanja u javne politike i procese pristupanja EU, sa pažnjom i rodnom osetljivošću prema ženama sa invaliditetom. Učesnice su identifikovale potencijalne ciljeve zastupanja na nacionalnom i lokalnom nivou kako bi se dalje zalagale za bolji pravni okvir i

MŽK organizuje radionicu za žene sa invaliditetom u maju 2021.

povećanu rodnu perspektivu u vezi sa njihovim pravima. Na radionici je učestvovalo ukupno 18 žena. Ovu aktivnost je podržala Kancelarija EU na Kosovu kroz inicijativu „Jačanje učešća žena u politici“.

Dana 29. jula, MŽK i partneri iz Regionalne akcije „Unapređenje rodne ravnopravnosti kroz proces pristupanja EU“ održali su još jednu radionicu o praćenju pristupanja EU iz rodne perspektive, tokom koje su razgovarali o metodologiji praćenja i indikatorima detaljnije. Glavni cilj radionice bio je da pomogne partnerima koji imaju manje iskustva sa ovakvim metodologijama praćenja i EU indikatorima o rodnoj ravnopravnosti da ih bolje razumeju. Radionica je takođe nastojala da osigura da svi partneri imaju zajedničko razumevanje metodologije praćenja, u pravcu harmonizovanog pristupa praćenju. Radionica je takođe utvrdila sledeće korake koji se metodološki odnose na svaku dimenziju i indikator, uključujući metode podataka i izvore koji će se koristiti. Partneri su razgovarali o potencijalnim rizicima i izazovima, kao i o načinima da ih zajedno prevaziđu. Znanje stečeno kroz ove radionice, koristiće organizacije članice i partneri MŽK-a za bolje uključivanje roda u proces pristupanja EU, između ostalog.

Poboljšano znanje i razumevanje zainteresovanih strana o važnosti isključenosti ŽOCD-a u procese pristupanja EU

MŽK je nastavila da se zalaže za unapređenje znanja i razumevanja zainteresovanih strana o važnosti uključivanja ŽOCD-a u procese pristupanja EU. Ovo zagovaranje se sastojalo od pisama zastupanja, sastanaka zagovaranja i preporuka koje su date kroz proces javnih konsultacija o više javnih politika. MŽK je takođe angažovala druge ŽOCD u uvođenju rodne ravnopravnosti u Akcioni plan ERA II, Izveštaj o napretku Kosova za 2021. godinu i u podnošenju preporuka za šest različitih sastanaka UO SSP-a.

Zagovaranje MŽK-a u vezi sa procesom pristupanja EU ciljano je ove godine na nove, različite vladine zvaničnike. Oni su izrazili zadovoljstvo za rad MŽK-a i obavezali se da će značajno uključiti više ŽOCD, uključujući MŽK, u kreiranje politike, gde su potrebne konsultacije sa stručnjacima iz civilnog društva.

Tokom sedmice zagovaranja EU, koju je organizovala Kvinna till Kvinna, MŽK se sastala sa Plamenom Halačevom, šeficom za evropske integracije, politička pitanja, medije i informisanje u

Kosovo bi moglo da bude najbolja praksa u regionu, čak i u svetu, čija je stručnost nadoknađena, priznata i inkorporirana od strane Delegacije EU. -

DG SPP

Delegaciji EU u Crnoj Gori; i, GD SPP. Tokom ovih sastanaka, MŽK se istakla kao najbolji primer kako žene mogu biti uključene u procese pristupanja EU, pošto je GD SPP pohvalila stručnost i doprinos MŽK-a u vezi sa sastavljanjem APRR III PINZ-a na Kosovu, za KEUK. Druga zapažena poboljšanja u vezi sa angažovanjem žena u procesu pridruživanja EU su:

- Poboljšanja u procesima javnih konsultacija, posebno od strane EU, pošto su se dnevni red uvek delili unapred, a zvaničnici EU sa kojima se MŽK sastala, uverili su MŽK da će pokrenuta pitanja definitivno biti pokrenuta tokom sastanaka UO SSP-a EU sa vladom.
- EUO i vlada su se konsultovali sa MŽK u vezi sa objavljenim Programom ekonomskih reformi 2021-2023. godine, koji je pokazao povećanu rodnu perspektivu, posebno u poređenju sa prethodnim takvim programima. Uključio je značajan doprinos MŽK-a, ali je takođe uključivao poboljšani pristup roda, zasnovan na lekcijama naučenim iz prethodnih godina kada je MŽK dala preporuke.
- Objavljeno je mišljenje Komisije za spoljne poslove o Komitetu za ženska prava i ravnopravnost polova o ravnopravnosti polova u spoljnoj i bezbednosnoj politici EU (2019/2167 (INI)), koje uključuje 80% komentara, primedbi i preporuka MŽK-a.
- Ministarstvo pravde se obavezalo da napravi stvarne izmene u Nacrtu građanskog zakonika, na osnovu preporuka MŽK-a da kodeks bude više usklađen sa pravnim stečevinama EU-a o rodnoj ravnopravnosti i najboljim praksama, eliminišući odredbe koje ugrožavaju prava žena, imovinska

prava i brak. Odredbe o zabrani diskriminacije na osnovu pola i seksualnosti i dalje se raspravljaju sa radnom grupom Građanskog zakonika.

- Objavljen je Akcioni plan ERA II, koji uključuje većinu preporuka MŽK-a datih kroz proces konsultacija sa Vladom Kosova.

Poboljšanje rodne integracije u dokumentima vezanim sa pristupanjem Kosova EU i njihovo sprovođenje

MŽK je nastavila da uključuje rodnu perspektivu u sve nacionalne javne politike, kao i politike koje se odnose na proces pristupanja EU, uključujući i na međunarodnom nivou. Ukupno, MŽK je komentarisao 12 politika ove godine, uključujući četiri vezane za pristupanje EU:

1. Proces konsultacija o Uredbi za instrument pripomoći (IPA III)
2. APRR III – Plan implementacije na nivou zemlje
3. Izveštaj Evropske komisije Kosovo 2021 (zajedno sa Kosovskim centrom za rodne studije)
4. Nacionalni program za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji (NPSSSP) 2020-2024. godine.
5. Nacrt Evropske reformske agende – Akcioni plan II
6. Nacrt strategije vladavine prava
7. Nacrt zakona o socijalnim uslugama
8. Nacrt zakona o zaštiti od rodno zasnovanog nasilja

9. Nacrt zakona o finansiranju lokalne samouprave
10. Radni nacrt smernica i strateških smernica GD SPP za podršku EU civilnom društvu u regionu proširenja 2021-2027.
11. Nacrt Uredbe br. KSKS/2021 o radnom vremenu i odsustvu javnih službenika
12. Zakon o izdvajanju budžeta iz budžeta Republike Kosovo 2022

Znanje i kapaciteti zvaničnika EU, Ministarstva za evropske integracije, Nacionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost i resornih ministarstava za uključivanje rodne ravnopravnosti u dokumente koji se odnose na pridruživanje EU

MŽK je nastavila da pruža tehničku pomoć EU na Kosovu u vezi sa procesima uvođenja rodnih pitanja, akcionim dokumentima, ugovorima i drugim relevantnim dokumentima. MŽK je obezbedila izgradnju kapaciteta, kao i direktne revizije i sugestije u različitim dokumentima EU. MŽK je nastavila saradnju sa Odeljenjem za evropske integracije, Kancelarijom premijera. Njihovo znanje o uvođenju rodne ravnopravnosti u pristupne dokumente EU je poboljšano, kao rezultat ove saradnje, prvenstveno kroz proces javnih konsultacija. Dokumenti o pristupanju EU pokazuju evidentan napredak u obimu u kojem su rodno integrirani, iako su potrebni dalji naponi da bi se sprovele obaveze.

Tokom sastanka sa civilnim društvom u vezi sa Evropskom reformskom agendom – Akcionim planom, zamenik premijera Kosova za integraciju, razvoj i dijalog Besnik Bislimi se posebno zahvalio MŽK-u na našem dugogodišnjem doprinosu u integraciji rodne perspektive u procesu pristupanja EU i posvećen da konsultuje MŽK za mapiranje ŽOCD na lokalnom nivou koji mogu da doprinesu, ka

inkluzivnijem procesu konsultacija sa civilnim društvom. Pored toga, nekoliko predstavnika KEUK-a je izrazilo svoju zahvalnost za obuku o rodnoj ravnopravnosti i rodno odgovornom budžetiranju, i obukama za rodno integraciju koje je MŽK održala za EU ove godine, primećujući kroz anonimne procene da su njihovo znanje i kapaciteti poboljšani.

MŽK je nastavila svoju blisku saradnju sa Agencijom za rodnu ravnopravnost (ARR), kao glavnim mehanizmom za rodnu ravnopravnost na Kosovu. MŽK je kontinuirano ažurirala i koordinirala svoj rad sa APRR-om u vezi sa inicijativama koje se odnose na rodnu ravnopravnost u procesu pristupanja EU.

Rad MŽK-a je priznat na sastanku sa civilnim društvom u vezi sa evropskom' agendom o reformi-akcionim planom u novembru

Poboljšana sposobnost različitih komiteta, posebno Odbora za evropske integracije i ŽOCD, da prate implementaciju iz rodne perspektive

MŽK je koristila procese konsultacija sa SP SSP-a da se založi za poboljšanu rodnu perspektivu u procesu pristupanja EU, informišući SSP i komitete o glavnim dešavanjima u vezi sa rodnom ravnopravnošću na Kosovu. MŽK je poslala odgovarajuće preporuke i EU i Vladi Kosova. Tačnije, MŽK je učestvovala na šest konsultativnih sastanaka sa EU i vladom Kosova u vezi sa SSP. Više informacija u vezi sa ovim sastancima možete pronaći iznad u odeljku: *Poboljšanje i povećanje učešća VSCO-a u procesu pridruživanja EU.*

Poboljšati sprovođenje APRR III

U cilju sprovođenja Akcionog plana za ravnopravnost polova EU (APRR) III, MŽK je radila na postizanju sledećih rezultata.

Poboljšana svest zvaničnika EU o potrebi za jaču političku posvećenost, dovoljnim budžetom i adekvatnim ljudskim resursima za sprovođenje APRR III

Vežano za svest zvaničnika EU u vezi sa sprovođenjem APRR-a III, MŽK je primetila značajno poboljšanje ove godine, pošto je KEUK zajedno sa MŽK-om koordinirao izradu nacрта Plana implementacije na nivou zemlje (PINZ) za vođenje implementacije APRR-a III. Ovo je bio deo tekućeg ugovornog sporazuma između MŽK-a i KEUK-a, kroz koji je MŽK pružala smernice u vezi sa programiranjem uvođenja rodnih

pitanja i političkim dijalozima, posebno u vezi sa sprovođenjem APRR-a II, III i integracijom rodne perspektive u APRR programiranje. MŽK je podržala KEUK u organizovanju niza konsultacija sa različitim zainteresovanim stranama, i primila je doprinos od njih, uključujući i EUOK, specijalnog predstavnika EU (EUSR), Misiju Evropske unije za vladavinu prava (EULEX), države članice EU, agencije UN, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), Kosovske snage (KFOR) Severno atlantskog pakta (NATO) i drugi međunarodni akteri. Sam proces je doprineo svesti aktera o APRR-u III i mogućnostima za njegovu primenu na Kosovu.

Poboljšanje svesti relevantnih zvaničnika u vezi sa reformama potrebnim za dokumente i šablone, u pravcu poboljšanja sprovođenja APRR III

MŽK je delila kontinuirane preporuke i izveštaje o politici sa relevantnim zvaničnicima Evropske komisije, Evropskog parlamenta, Evropskog instituta za rodnu ravnopravnost (*EIRR*) i KEUK-a u vezi sa poboljšanjem APRR III dokumenata i šablona. Nakon objavljivanja APRR-a III, MŽK je primetila da je doprinos ŽOCD u velikoj meri uzet u obzir. PINZ-ovi su takođe izrađeni na osnovu preporuka MŽK-a. Ovo se ogleda u tematskim oblastima angažovanja i ciljevima iz APRR-a III koji su odabrani za Kosovo u nedavno objavljenom KEUK PINZ dokumentu. Oni su usklađeni sa nacrtom programskog okvira APRR III i uključuju značajnu pažnju na inter-sekcionalnost, jer sve reference na „različitost“ u ciljevima znače da će EU voditi računa o različitim pozicijama i potrebama žena, muškaraca, devojčica i dečaka različitih geografska područja, etničke pripadnosti, sposobnosti, seksualne orijentacije i rodni identiteti, između

ostaloga. Kao što je pomenuto, obuke koje se pružaju KEUK-u takođe su doprinele jačanju njihovih kapaciteta za integraciju rodne perspektive u proces pristupanja EU.

Poboljšana je svest osoblja EU-a i DČ u vezi APRR III i njegove implementacijom

U 2021. godini, MŽK je nastavila blisku saradnju sa EUOK-om na implementaciji APRR-a III. MŽK je obezbedila izgradnju kapaciteta, uključujući mentorstvo, podučavanje i obuku o različitim temama u vezi sa APRR III. Kao što je gore opisano, MŽK je bila aktivno uključena u proces izrade PINZ-a. MŽK i nekoliko zainteresovanih strana su приметili da iskustvo MŽK-a sa KEUK-om u vezi sa PINZ treba napomenuti kao najbolju praksu od koje drugi u svetu mogu da uče, pošto je EU iskoristila stručnost MŽK-a kao aktivista, obezbedila učešće civilnog društva i nadoknadila MŽK-u za uloženo vreme i stručnost, prepoznajući naš rad kao stručnjaka u ovoj oblasti.

Poboljšanje svesti među ŽOCD-ima i NMRR-ima o APRR i o tome kako podržati njegovo sprovođenje

Tokom marta 2021, MŽK je održala radionicu „Uvod aktivista u APRR III“. Radionica je bila otvorena za učešće za sve partnerske organizacije MŽK, članice MŽK i ŽOCD na Kosovu. MŽK je obavestila učesnike o ključnim aspektima APRR-a III. Upoznati su sa stubovima, uključujući tematske oblasti, i posebno su informisani o vremenskim okvirima i ulaznim tačkama koje se mogu koristiti iz GAP-a III za zagovaranje, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou.

Poboljšanje dizajna APRR III, na osnovu lekcija naučenih iz APRR II

U 2021. godini, MŽK je pratila svoj prethodni rad u ovom pogledu, uključujući napredak ka ovom cilju kroz sledeće rezultate:

Poboljšanje svesti o potrebnim poboljšanjima APRR III

U pravcu ovog cilja, MŽK smatra da je APRR III objavljen 2021. godine pokazao značajna poboljšanja, i da je uključio dosta preporuka koje je MŽK prosleđivala relevantnim zvaničnicima EU, a koje su takođe navedene u sažetku o politici „**Praćenje EU Obaveze o rodnoj ravnopravnosti**: naučene lekcije iz APRR-a II za informisanje APRR-a III”. MŽK je takođe aktivno tražila harmonizaciju Uredbe EU o instrumentu za pre pristupnu politiku sa APRR-om III, a novoobjavljeni propis je takođe uzeo u obzir nekoliko preporuka koje su ugrađene u dokument. Nekoliko naglasaka o iskorišćenim i propuštenim prilikama za uključivanje rodne ravnopravnosti u APRR III Uredbu možete pronaći [ovde](#).

Poboljšanje transpozicija pravnih stečevina EU-a o ravnopravnosti polova u Kosovski zakon

MŽK stalno prati transpoziciju pravnih stečevina EU-a o rodnoj ravnopravnosti u kosovski zakon, kao jednog od primarnih uslova za unapređenje procesa pristupanja Kosova EU. Kao što je pomenuto, MŽK je komentarisala nekoliko ključnih dokumenata u vezi sa pristupanjem EU, sugerišući bolju transpoziciju pravnih stečevina EU-a o rodnoj ravnopravnosti, posebno u vezi sa direktivama EU o pravima žena, trudnoći i rodnoj ravnopravnosti, sa fokusom na rad EU-a. Direktiva o životnoj ravnoteži. Iako su ove

preporuke reflektovane i ugrađene u nekoliko politika, još uvek postoji nedostatak implementacije pošto usvajanje novih zakona stagnira zbog nekoliko promena u vladi. MŽK će nastaviti da nadgleda i zagovara bolju implementaciju transpozicije pravnih stečevina EU-a o rodnoj ravnopravnosti u kosovski zakon.

ARP, MEI – Odeljenje za evropske integracije i MRSZ su bolje informisani o potrebama za poboljšanom transpozicijom pravnih stečevina EU-a o rodnoj ravnopravnosti u Kosovski zakon

MŽK je pružila značajan doprinos ka boljoj transpoziciji pravnih stečevina EU-a o rodnoj ravnopravnosti tokom izrade nacrtu zakona o socijalnim uslugama. Kancelarija premijerovog Odeljenja za evropske integracije je takođe bila kontinuirano informisana o potrebama transpozicije tokom saradnje na izradi nacrtu ERA, NPSSSP i na konsultativnim sastancima SSP-a. MŽK je održala mnoge sastanke zastupanja sa MRSZ-om kako bi zagovarala bolje transponovanje pravnih stečevina EU-a o rodnoj ravnopravnosti u nacrt Zakona o radu.

Prava žena na zdravstvenu zaštitu

Dugoročni cilj ovog programa je da se ženama omogući pristup kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti po pristupačnim cenama. Iako se čini da je reproduktivno zdravlje žena u fokusu većine razvojnih aktivnosti, MŽK smatra da je opšte zdravlje žena podjednako važno. Iako su resursi za rad u vezi sa poboljšanjem pristupa žena kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti i dalje ograničeni, postignut je određeni napredak ka ovom cilju, zahvaljujući radu članica MŽK-a, podržanom od strane MŽK-a, kroz nekoliko tekućih inicijativa. Dalje, MŽK je prikupljala sredstva za veće finansiranje njenih članica kako bi podržala njihov budući rad u sprovođenju ovog cilja. Ovo je posebno tačno jer je epidemija COVID-19 dovela do izražaja specifične izazove sa kojima se žene suočavaju u pristupu kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti. MŽK sa ponosom izveštava da je obezbedila podršku od KEUK-a i ADA za ovaj posao, i nedavno je obezbedila grantove članicama MŽK-a za rad u ovoj oblasti. Rezultati ovih napora biće objavljeni 2022. godine.

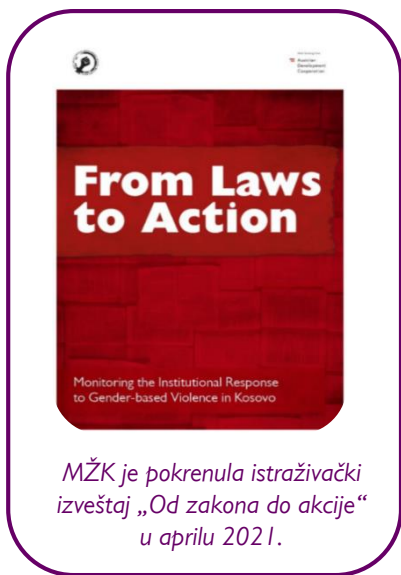
Život bez rodno zasnovanog nasilja

Dugoročni cilj ovog programa je da žene i devojke žive život bez rodno zasnovanog nasilja. U tom cilju, nakon opsežnog zalaganja od strane MŽK-a i njenih članica, 25. septembra 2020. godine, Skupština Kosova je izglasala izmenu Ustava Republike Kosovo, zvanično inkorporirajući i stavljajući direktno primenljivu Konvenciju Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja protiv žena i nasilja u porodici, poznata i kao "Istambulska konvencija". Sama Konvencija postavlja standarde za prevenciju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Prepoznaje obavezu države da se u potpunosti pozabavi rodno zasnovanim nasiljem u svim njegovim oblicima, te da preduzme mere za sprečavanje nasilja nad ženama, zaštitu žrtava i krivično gonjenje počinitelja. Nakon opsežnog zastupanja, ovo je bio važan rezultat, između ostalih, napora MŽK-a..

Ove godine MŽK je pratila ovaj uspeh zalaganjem za usvajanje novih zakona i politika u skladu sa Istambulskom konvencijom, kao što je detaljno objašnjeno kasnije u ovom delu. Pored toga, MŽK je pružila besplatnu pravnu podršku za 38 žena koje su preživele RN i upućivanje u odgovarajuće institucije.

Poboljšanje primene zakonskog okvira o nasilju u porodici, uključujući institucionalnu odgovornost za pomoć onima koji su pretrpeli nasilje

Dana 28. aprila 2021. godine, MŽK je pokrenula svoj peti izveštaj o praćenju rodno zasnovanog nasilja (RN) na Kosovu, [Od zakona do akcije](#). Izveštaj o istraživanju uključuje nalaze iz intervjua obavljenih sa institucijama koje su odgovorne za rešavanje rodno zasnovanog nasilja prema Krivičnom zakoniku, Standardnim operativnim procedurama, Nacionalnoj strategiji Republike Kosovo o zaštiti od nasilja u porodici i Akcionom planu 2016-2020 (NSPDV) i relevantnim pravnim okvirima. Intervjui su obavljeni sa skloništim, policijom (ruralnom i urbanom), sudijama, tužiocima, advokatima žrtava, centrima za socijalni rad, finansijerima, lekarima, medicinskim sestrama, Kosovskom agencijom za sudsku medicinu, Kosovskim institutom za javnu upravu, različitim organizacijama civilnog društva i predstavnicima ministarstava i opština u svih sedam regiona Kosova.

Istraživanje je utvrdilo određena poboljšanja u znanju i stavovima institucija odgovornih za rešavanje rodno zasnovanog nasilja od posljednjeg praćenja 2017. godine. Ipak, nije bilo dovoljno razumevanja rodno zasnovanog nasilja, posebno seksualnog nasilja.

Okrivljavanje žrtve se nastavilo. Napori da se „pomiri“ par „da bi se sačuvala porodica“ i kršenje poverljivosti i dalje su preovladavali u slučajevima nasilja u porodici. NSPDV je samo delimično implementiran. Nedovoljna izdvajanja iz budžeta ometaju odgovarajući odgovor.

Kao što je spomenuto, kroz pravnu pomoć, MŽK je podržala žene da traže pravdu za nasilje koje su doživele, doprinoseći direktno poboljšanoj implementaciji relevantnog zakonskog okvira. MŽK je podržala 38 slučajeva, obaveštavajući žene o njihovim pravima, institucijama kojima se mogu obratiti i uputivši ih advokatu za pravnu pomoć. Štaviše, u partnerstvu sa skloništima i dnevnim centrima, MŽK je pomogla 684 žene i dece koji su bili žrtve rodno zasnovanog nasilja. MŽK je takođe nastavila da podržava dva strateška spora koja su počela 2020. godine. Žene su upućene relevantnim pravosudnim institucijama, kao i psiholozima skloništa na savetovanje. MŽK je imala sudskog monitora koji je pratio slučajeve u sudovima, u cilju identifikovanja preporuka za poboljšanje sprovođenja zakonskog okvira.

Kao rezultat tekućeg zagovaranja MŽK-a za podršku skloništima, u 2021. godini, Vlada je izdvojila 900.000 € za sva skloništa, dok je za 2022. godinu Vlada izdvojila 1.000.000 € za budžetsku liniju „Osnovne usluge za skloništa“. Ovo su važna dostignuća u implementaciji pravnog okvira.

Poboljšano znanje o meri u kojoj je pripremljen pravni okvir koji se odnosi na nasilje u porodici, kao i svest o i porodičnom nasilju i njegovoj rasprostranjenosti

Kao što je pomenuto, u aprilu 2021, MŽK je pokrenula istraživački izveštaj *Od zakona do akcije!* koji informiše MŽK i relevantne zainteresovane strane o promenama u znanju među različitim institucijama od 2015. godine. Na osnovu nalaza, MŽK je organizovala inicijative zastupanja, kako bi osigurala da predstavnici institucija i ŽOCD koji pružaju usluge za žene i devojke koje su pretrpele rodno zasnovano nasilje imaju povećano znanje o njihovim potrebama. U tu svrhu, MŽK je organizovala 39 sastanaka sa različitim zainteresovanim stranama kako bi se založila za sprovođenje pravnog okvira, uključujući preporuke istraživanja.

Institucije i drugi akteri upoznati sa stepenom pod kojim je sproveden zakonski okvir za nasilje u porodici

Da bi informisala zainteresovane strane o sprovođenju pravnog okvira, i da bi obezbedila pravilnu implementaciju, MŽK je održala sastanke zastupanja sa sledećim relevantnim institucijama: Ministarkom pravde; Zamenikom ministra obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija; Ministarstvom finansija, konkretno direktorom Odeljenja za porodicu i socijalne usluge; šefom Kancelarije za zaštitu i pomoć žrtvama; i različitim OCD, kao što su Kosovski pravni institut i Kallxo.com itd. da se zalažu za poboljšanje odgovora na rodno zasnovano nasilje na Kosovu, da dele i razgovaraju o nalazima i preporukama za svaku instituciju i da razgovaraju o mogućnostima za saradnju u rešavanju pitanja rodno zasnovanog nasilja, kroz pravosuđe, socijalne službe i obrazovanje. Dalje, MŽK je bila prisutna u 250 medijska članka kako bi se raspravljalo o nalazima izveštaja, rodna zasnovanom

U aprilu, MŽK se sastaje sa ministarkom pravde Hadžijuom koja se zalaže za borbu protiv nasilja nad ženama

nasilju i radu MŽK-a u prevenciji nasilja. Štaviše, 9. novembra, Adelina Berisha, menadžerka programa, pozvana je kao panelista tokom diskusija i proslava 10. godišnjice Istambulske konvencije, čiji su domaćini Kvinna till Kvinna fondacija, Evropski ženski lobi, i Švedsko EU-predstavništvo sa nekoliko učesnika iz EU i ZB. Ona je ispričala situaciju na Kosovu. Održani su dodatni sastanci sa predstavnicima EU kako bi ih se informisalo o statusu i potrebama za bolje rešavanje rodno zasnovanog nasilja na Kosovu prema Istambulskoj konvenciji.

MŽK i njene članice su angažovane ka daljem sprovođenju zakonskog okvira o nasilju u porodici

MŽK je saradivala sa pružaocima usluga OCD-a, prvenstveno skloništima, za savetovanje i upućivanje slučajeva nasilja u porodici. Kroz saradnju sa skloništima, MŽK je dalje promovisala međuinstitucionalnu saradnju i podigla svest o različitim mehanizmima upućivanja koji su dostupni za preživeli i pružaoce usluga. Ukupno 684 žena i dece je podržano, savetovano i upućeno od strane skloništa 2021. godine. Svaka žena je bila obavestena o svojim pravima i o ulozi institucija. MŽK i njene članice su takođe učestvovala u 15 inicijativa govaranja u vezi sa nasiljem u porodici ove godine.

MŽK je bila deo dva sastanka o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, koji je vodio Komitet za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica, peticije i žrtve seksualnog nasilja tokom rata. MŽK je podelila svoj doprinos kroz preporuke internih i eksternih stručnjaka MŽK-a, kao i

pravnih stručnjaka. Izmena i dopuna ovog ključnog zakona da pokrije sve oblike rodno zasnovanog nasilja doprineće primeni pravnog okvira, odnosno ustavnih obaveza Kosova prema Istambulskoj konvenciji.

Dalje, MŽK je bila deo tri sastanka Međuministarske koordinacione grupe protiv nasilja u porodici, koju je koordinirao nacionalni koordinator Ministarstva pravde protiv nasilja u porodici. Prisustvo MŽK-a na ovim sastancima olakšava praćenje rada svih institucija odgovornih za rešavanje nasilja u porodici, u pravcu sprovođenja relevantnog zakonskog okvira.

Pored toga, MŽK je nastavila da prati slučajeve rodno zasnovanog nasilja upućene osnovnim sudovima, uglavnom u Prištini, ali i u drugim opštinama, po potrebi. MŽK je pratila 55 slučajeva. Praćenje slučajeva može dati preporuke koje mogu podržati poboljšanje implementacije pravnog okvira.

“Sigurna sam 100% da bez prisustva monitora MŽK-a tokom mog sudskog postupka, moj slučaj nikada ne bi bio tretiran na ispravan način, kao što je bio. Njeno prisustvo mi je dalo samopouzdanje, ali i obezbedilo pravilan tretman mog slučaja od strane sudije, i na tome ću joj biti zahvalna celog života” – žena, žrtva nasilja

Povećanje performanse i kvaliteta usluga skloništa, posebno u pogledu rehabilitacije i reintegracije

MŽK, u konsultaciji sa skloništima i zajedno sa Autonomnim ženskim centrom u Srbiji, razvila je novi protokol tele-savetovanja za podršku ženama koje su pretrpele nasilje. Protokol je praktičan vodič za savetnike koji pružaju online usluge ženama koje su doživele nasilje. MŽK je organizovala sesije za diskusiju o protokolu sa različitim pružaocima usluga na Kosovu (npr. socijalni radnici i psiholozi u skloništima i dnevnim centrima). Konačni protokol će doprineti unapređenju njihovih kapaciteta u najboljim pristupima tele-savetovanju, ka pružanju boljih usluga različitim ženama.

Od 2012. godine, MŽK se zalagala za dovoljan budžet za pokrivanje svih troškova potrebnih za skloništa za zaštitu žena i dece koja su pretrpela nasilje. Nakon zastupanja MŽK-a, skloništa i dnevni centara, kosovski parlament je dodelio budžet za skloništa i dnevne centre. Skupština je 25. novembra usvojila budžet za 2021. godinu, koji uključuje 1.000.000 evra za skloništa i dnevne centre na Kosovu.

Nadalje, organizacija članica MŽK-a Žensko pravo, koja se nalazi u Severnoj Mitrovici, koja pruža pravnu i psihološku podršku žrtvama rodno zasnovanog nasilja, bila je u opasnosti da se ugasi početkom 2021. godine zbog nedostatka finansijske i političke podrške od strane opštinske vlade. MŽK im je pomogla sa hitnim sredstvima za plaćanje kirije.

Poboljšati svest i pažnju među zvaničnicima i građanima u suočavanju sa rodno zasnovanim nasiljem

društvenim medijima koje su podigle svest.

Kao što je pomenuto, praćenje MŽK-a je pokazalo da je svest službenika poboljšana u vezi sa nasiljem u porodici, iako su potrebna dalja poboljšanja, posebno u vezi sa drugim oblicima rodno zasnovanog nasilja. U 2021. godini uzete su u obzir dve glavne preporuke MŽK-a iz izveštaja *Od zakona do akcije*, o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i Nacionalne strategije, proširujući ga na sve oblike rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama, i već se menjaju. U međuvremenu, od novembra, MŽK je imala više od 250 slučajeva medijskog izveštavanja, što je podiglo svest građana o rodno zasnovanom nasilju. MŽK je takođe imala nekoliko onlajn kampanja na

Kao i prethodnih godina, 8. marta, na Međunarodni dan žena, MŽK se pridružila protestu „Marširamo protiv, ne slavimo patrijarhat koji ubija“. MŽK se još jednom pridružila ovom maršu, koji se desio u 14 drugih opština Kosova. Građani su digli glas protestujući zbog nepravde prema ženama i na svojim balkonima su okačili transparente sa feminističkim porukama.

Kosovski pravni institut (KPI) u saradnji sa MŽK-om objavio je 17. marta nalaze o istrazi ubistva Sebahate Morine „Država nedelovanjem lišava života Sebahate Morinu“. Pored toga, ćerka pokojne Sebahate Morine je u julu 2021. godine podnela Ustavnom sudu Kosova zahtev kojim se predlaže da se zaključi da je nečinjenjem državnih organa povređeno Ustavom zagarantovano pravo na život. Zahtev je pripremljen u saradnji između MŽK-a i Centra za besplatnu pravnu pomoć Kosovskog instituta za pravosuđe.

MŽK je 16. jula podigla svoj glas protiv silovanja 13-godišnje devojčice iz Janjeva, zahtevajući pravdu i protestujući ispred Centra za socijalni rad (CSR) u Lipljanu. Brojni građani i

Demonstranti ispred Centra za socijalni rad u Lipljanu, jul 2021

aktivisti pridružili su se pozivu MŽK-a na ovaj protest, koji je nastavio svoj pohod do Policijske stanice Lipljan. “Pratite CSR”, “Silovatelji u zatvoru” i “Devojke se siluju, institucije ćute”, neki su od slogana koje su aktivisti držali u rukama tokom protesta.

Dalje, 24. avgusta, mnogi građani i aktivisti pridružili su se protestu u Uroševcu, tražeći pravdu za ubistvo 18-godišnje mlade žene inicijala MO. Protest je organizovao MŽK, Artpolis – Centar za umetnost i zajednicu, Kosovski centar za rodne studije i Omladinska skupština Uroševca. Protest je bio ispred Policijske stanice, a nastavljen je maršom ispred zgrade Suda i Tužilaštva u Uroševcu. Uz brojne slogane i pozive na pravdu, demonstranti su tražili maksimalnu kaznu za ubice 18-godišnjakinje.

Dana 10. decembra, MŽK je zajedno sa ostalim članovima Mreže za ljudska prava (YIHR-KS, KLI, CEL, VoRAE) obeležila Međunarodni dan ljudskih prava, protestom ispred glavnih institucija Kosova: Tužilaštva Kosova, Sudskog saveta Kosova, Policije Kosova i Vlade. MŽK je posebno zahtevala institucionalizaciju zaštite za žene Kosova koje i dalje trpe rodno zasnovano nasilje. MŽK je zatražila odgovarajuće sankcionisanje, odgovornost sudija i disciplinske mere za sve institucije koje zanemaruju žrtve.

Više građana informisanih o pravnom okviru i njihovim pravima

Saopštenja za javnost, televizijski nastupi i protesti su nastojali obavestiti više ljudi o njihovim zakonskim pravima. MŽK je podržala skloništa u njihovim savetodavnim uslugama u vezi sa zakonskim pravima i pružila je upućivanja ka advokatu MŽK-a, po potrebi. Kao što je pomenuto, osoblje MŽK je podržalo 38 slučajeva tokom ovog perioda, informišući žene o njihovim pravima, institucijama kojima mogu da se obrate i upućujući ih advokatu za pravnu pomoć, dok su dva slučaja strateških parnica u toku iz prethodne godine. Dalje, 684 žena i dece je podržano kroz prihvatilišta i dnevne centre. Otprilike 1.500 građana bilo je prisutno na različitim uličnim demonstracijama i protestima koje je organizovala MŽK sa drugim partnerima i članicama.

Poboljšanje politike i procedura za rešavanje seksualnog uznemiravanja ***Koordinacija između organizacija civilnog društva koje vode žene, javnih institucija i drugih radnih mesta je poboljšana u smislu instaliranja boljih mehanizama za prijavljivanje i istraživanje slučajeva seksualnog uznemiravanja***

Trenutno, Republika Kosovo je u procesu izrade nove strategije i akcionog plana za prevenciju rodno zasnovanog nasilja, nasilja nad ženama i nasilja u porodici 2022-2026, za koji su MŽK i članovi dali doprinos na osnovu svoje stručnosti. Tretiraju se svi oblici rodno zasnovanog nasilja, uključujući seksualno uznemiravanje. Zakon protiv nasilja u porodici se takođe menja kako bi uključio sve oblike nasilja nad ženama i rodno zasnovanog nasilja. Ove izmene u zakonodavstvu će se takođe pozabaviti nedostatkom prijavljivanja i istrage seksualnog uznemiravanja. Pored toga, ove godine MŽK je počela da radi sa raznim

poslodavcima radi procene njihove trenutne politike na radnom mestu i da ih ohrabri i podrži u uvođenju boljih mehanizama za rešavanje seksualnog uznemiravanja na njihovim radnim mestima.

Poboljšanje institucionalne i javne podrške za osobe koje su tokom rata doživele seksualno nasilje

Prvo, MŽK je pokrenula ovo pitanje u svom izveštaju, *Mesto za stolom*. Drugo, na nekoliko sastanaka sa zvaničnicima EU, MŽK je zatražila podršku u ohrabrivanju Vlade da produži period tokom kojeg ljudi mogu aplicirati za beneficije kao preživeli nasilja prema sadašnjem zakonu, s obzirom na to da može potrajati da se ljudi odluče za tako nešto; i da se zakon izmeni kako bi se produžio period sukoba, kako bi se bolje uključile beneficije za žene različitih nacionalnosti, prema preporukama, prema preporukama Amnesty Internationala.

MŽK je dosledno činila napore da prepozna i poštuje žrtve seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu i ima organizacije članice specijalizovane za ovu oblast. MŽK je nastavila da prati razvoj događaja u ovom pogledu.

Zoran Vukotić je u julu 2021. godine osuđen na 10 godina zatvora zbog seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu. Ovo je prvi slučaj da je neko na Kosovu osuđen od strane lokalnog suda za takav zločin. Tužiteljica, Drita Hajdari, koja je blisko saradivala sa ovim slučajem i upoznala preživelu, razgovarala je sa MŽK-om o svom iskustvu i doprinosu, kao i o važnosti prijavljivanja seksualnih zločina i kažnjavanja krivaca. Hajdari je preživelim seksualnog nasilja dala poruku o važnosti da govore i svedoče o njihovim iskustvima. "Zločin je zločin i mora biti kažnjen. Ova krivična dela ne zastarevaju, tako da nikada nije kasno da ove slučajeve iznesemo nadležnima, da ispunimo moralnu i zakonsku obavezu prema preživelim, kao i da se sankcionišu počinioci

ovih krivičnih dela”, rekla je Hajdari. Članak koji je izradila MŽK ponovo je u javnu sferu izneo temu seksualnog nasilja počinjenog tokom rata, i poslužio je kao alat za rešavanje pitanja koja se odnose na pravdu za preživjele seksualnog nasilja tokom rata.

MŽK i njene članice podržavaju osobe koje su tokom rata doživele seksualno nasilje

Preko FŽK-a, MŽK je podržala organizacije članice koje pružaju usluge ženama koje su preživjele seksualno nasilje tokom rata. Ove organizacije članice MŽK-a nastavile su da podržavaju osobe koje su pretrpele nasilje. Konkretno, Centar za promociju ženskih prava je dobio podršku od Kosovskog ženskog fonda za pružanje „Psihosocijalnih usluga za žene koje su doživele seksualno nasilje tokom rata na Kosovu“, što i dalje ostaje inicijativa koja je u toku.

Ekonomsko osnaživanje žena

Dugoročni cilj ovog programa je da žene i muškarci imaju jednake ekonomske mogućnosti kod kuće i u javnoj sferi. Ostvaren je napredak ka ovom cilju, što ilustruju koraci preduzeti ka ostvarenju sledećih ciljeva i rezultata.

Poboljšati uslove za učešće žena u radnoj snazi

Tokom 2021. godine, MŽK je zajedno sa svojim partnerskim organizacijama i članovima regionalne Koalicije protiv rodne diskriminacije žena na radu nastavila svoj rad na rešavanju rodno zasnovane diskriminacije u radu. Oni su nastavili sa svojim zalaganjem za promene politike u pravcu poboljšanja uslova za jednak tretman žena i muškaraca u radu, o čijim će se rezultatima izvestiti 2022. godine.

Pored toga, MŽK i njeni članovi zajedno sa Privrednom komorom Kosova uz podršku Populacionog Fonda Ujedinjenih Nacija na Kosovu (PFUNK) i ARA, pokrenuli su inicijativu za promovisanje porodičnih politika na radnim mestima. Objavljena je [analiza politike](#) postojećih nacionalnih rodno odgovornih porodičnih politika sa preporukama za poboljšanje pravnog okvira i

“Iz saradnje koju smo imali sa MŽK-om, videli smo koliko je važno podržati žene u sudskim postupcima da prijave rodnu diskriminaciju na tržištu rada. Shodno tome, zajedno smo podržali i pratili mnoge takve slučajeve”.

Arrita Reznijq, menadžerka programa na Kosovskom pravnom institutu

njegovo usklađivanje sa Direktivom EU o ravnoteži između posla i privatnog života. Trinaest vladinih zvaničnika, aktera iz privatnog sektora i predstavnika civilnog društva prijavili su povećano razumevanje i znanje o rodno odgovornim porodičnim politikama, a 61 pojedinac je pristupio resursima o rodno odgovornim porodičnim politikama preko platforme koju je uspostavila MŽK.

Institucije i ključni akteri su svesniji razmera polne diskriminacije na radnom mestu na Kosovu i načina da se ona reši

Prošle godine, MŽK je zajedno sa svojim regionalnim partnerima radila na sedam istraživačkih izveštaja o rodno zasnovanoj diskriminaciji i radu u regionu, uključujući po jedan za svaku od šest zemalja ZB-a i jedan regionalni izveštaj. Oni su sadržali konkretne preporuke za institucije da se bolje bave rodno zasnovanom diskriminacijom i biće objavljeni 2022. godine. Ove godine, MŽK je podržala četiri organizacije članice da informišu različite zainteresovane strane na lokalnom nivou o rodno zasnovanoj diskriminaciji prema ženama i da promovišu politike i radna mesta

Članica MŽK-a „EULOC“ posećuje kompaniju koju vode žene u Vitini, u okviru inicijative „Promovisanje politike prilagođene porodici“, Novembar 2021

prilagođena porodici, posebno tokom sastanaka sa predstavnicima biznisa.

Povećana je svest među zainteresovanim stranama, uključujući zvaničnike, OCD i sindikate o pravnom okviru relevantnom za diskriminaciju i kako da se poboljša njegova primena

Kampanja MŽK-a o pravima radnica, u oktobru 2021.

Mreža je, u saradnji sa svojim regionalnim partnerima, održala 84 sastanaka za podizanje svesti zainteresovanih strana. Učešćem na raznim panelima, seminarima, konferencijama i radionicama, predstavnici ove koalicije podigli su svest zainteresovanih strana o konceptima diskriminacije i načinima za njeno sprečavanje. Gore pomenuta Koalicija koju koordinira MŽK je pokrenula onlajn kampanju koja obaveštava radnike o seksualnom uznemiravanju na poslu i drugim potencijalnim kršenjima prava, uključujući uslove rada u pandemiji. Kampanja je takođe informisala ljude o besplatnoj pravnoj pomoći ako žele da prijave seksualno uznemiravanje, diskriminaciju zasnovanu na polu i kršenje prava radnica. Mediji na Kosovu su o kampanji izveštavali više od šest puta.

U međuvremenu, MŽK je održala sedam sastanaka sa zainteresovanim stranama i 63 sastanka sa OCD i drugim zainteresovanim stranama kako bi planirala i preduzela zajedničko zagovaranje ka sprovođenju antidiskriminacionog zakonodavstva. Ovo je doprinelo 22 zajedničke inicijative zagovaranja. Štaviše, relevantne institucije su preduzele korake ka rešavanju rodno zasnovane diskriminacije, kao što je preko Radne grupe Institucije Ombudsmana za ekonomsko osnaživanje u kojoj MŽK učestvuje. Rad MŽK-a po ovom pitanju je dobio 49 slučajeva medijskog pokrivanja.

Poboljšana je dostupnost informacija, uključujući razlike u platama među polovima, neformalnu ekonomiju i šeme socijalnog osiguranja .

MŽK je započela novu inicijativu koju finansira EU o „Unapređenje rodne ravnopravnosti kroz pristupanje EU“. Kroz ovaj program, jedna od aktivnosti uključuje sprovođenje rodne analize ne analiziranih sektora radi informisanja o procesu pristupanja EU. MŽK je planirala da ove godine sprovede sektorsku rodnu analizu o neformalnoj ekonomiji. Jedini metodološki ispravan način proučavanja ovog fenomena je pažljivo planirano istraživanje domaćinstava. Međutim, usred pandemije COVID-19 i mera izolacije, MŽK nije mogla da sprovede nacionalnu anketu domaćinstava jer je procenjeno da bi to dovelo ljude i istraživače u opasnost. Stoga, s obzirom na ograničenja mogućih metoda istraživanja usred COVID-19, na osnovu znanja MŽK-a o postojećim rodnim analizama dostupnim u različitim sektorima i nakon konsultacija sa ključnim zainteresovanim stranama i drugim akterima, MŽK je odložila istraživanje za 2022.

Ipak, MŽK se sastala sa relevantnim institucijama uključujući EU i Inspektorat rada kako bi razgovarali o potrebi da se poboljša dostupnost podataka posebno vezanih za neformalnu ekonomiju.

U međuvremenu, Agencija za rodnu ravnopravnost je takođe objavila izveštaj o rodnom jazu u platama na Kosovu, koji doprinosi znanju o ovom pitanju.

Pristup pravdi u slučajevima rodno zasnovane diskriminacije na radnom mestu je poboljšan

Zajedno sa partnerima u regionu, MŽK je olakšala ženama pristup pravdi pružajući im pravnu pomoć, uključujući i tokom pandemije COVID-19. Ova koalicija predvođena MŽK-om je nastavila da pruža pravno zastupanje i prati slučajeve diskriminacije zasnovane na polu u cilju poboljšanja postupanja sa ovim slučajevima 2021. godine. U regionu su podržana četiri strateška parnična slučaja koji se odnose na rodnu zasnovanu diskriminaciju prema ženama na poslu.

„Uz pomoć Helsinškog odbora, poslodavac mi je isplatio pun iznos moje plate za mesec kada sam morala da ostanem kod kuće i da se brinem o svom detetu.

Žena koja je dobila pravnu pomoć od Helsinškog komiteta u Severnoj Makedoniji

Dostupne su pristupačnije opcije za brigu o deci

U gore pomenutim doprinosima MŽK-a o tri dokumenta politike, posebno u vezi sa pristupanjem EU (Izveštaj o Kosovu, Program ekonomskih reformi 2021-2023. godine, i Evropska reformska agenda II), kao i u vezi sa sastankom CD SSP-a i sastankom sa Ministarstvom obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija (MONTI), MŽK je naglasila važnost da Kosovo obezbedi više, pristupačnih opcija za brigu o deci kako bi se omogućilo da više žena radi.

MŽK je nastavila da se zalaže za vladu da otvori više centara za brigu o deci, kao i za međunarodne donatore da podrže ovaj rad. Usred pandemije COVID-19, nedostatak dostupnosti brige o deci takođe je primećen kao ozbiljan problem za žene, od kojih su neke izgubile posao jer nisu imale nikakve mogućnosti nege na raspolaganju usred mera izolacije.

Kao rezultat zalaganja MŽK-a, ovo pitanje je uključeno u Program ekonomskih reformi 2021-2023. godine i Evropsku reformsku agendu II. Štaviše, MONTI se složio da to reši.

Povećati procenat žena koje imaju pristup nasleđu i vlasništvu nad imovinom

MŽK nije direktno doprinela povećanju procenta žena koje imaju pristup nasleđstvu ili imovini ove godine. Međutim, članice MŽK-a su nastavile svoj rad u ovoj oblasti.

Više građana svesno o pravima žena na nasleđe i vlasništvo nad imovinom

MŽK je manje radila na ovome 2021. godine, s obzirom na to da je MŽK zajedno sa članicama već premašila svoj cilj, dostigavši 10,007 različitih žena i muškaraca kako bi se povećala svest u vezi sa pravima žena na nasleđe i imovinska prava u prethodnim godinama.

Poboljšati rodnu perspektivu u reformama koje se odnose na proces pristupanja EU

Kao što je ilustrovano sledećim rezultatom i gore navedenim rezultatima, komentari MŽK-a na dokumente u vezi sa pristupanjem EU doprineli su poboljšanju rodne perspektive u reformama u vezi sa EU. Vlada i/ili EU je usvojila nekoliko preporuka MŽK-a, čime je poboljšana rodna perspektiva u reformama. Na primer, u izveštaju Evropske komisije o Kosovu 2021. godine rod se 98 puta pominje na različite načine, što je povećanje u poređenju sa 72 puta u 2020. godini. Rod se pominje u odnosu na 17 različitih sektora.

Poboljšano je praćenje politika i programa EU na Kosovu iz rodne perspektive

MŽK je nastavila da razmatra akcije i ugovore koje podržava EU na Kosovu, u pravcu integracije rodne perspektive u ove dokumente. U 2020. godini, MŽK je sproveda brzi pregled tekućih programa EU kako bi identifikovala oblasti u kojima bi izvođači mogli bolje da integrišu rodnu perspektivu u svoj rad, a 2021. godine, MŽK je pratila ove preporuke sa EU, izvođačima i korisnicima. MŽK je nastavila sa praćenjem i

podrškom implementacije akcionog plana za rodnu ravnopravnost EU (APRR) III na Kosovu i regionu ZB-a. Svi ovi napori mogu doprineti ekonomskom poboljšanju položaja žena integracijom rodne perspektive u tekuće programe finansiranja EU.

Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju

Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju je novi program u strategiji MŽK-a, nakon odluke članica MŽK-a. Po prvi put, MŽK je obezbedila finansiranje za postizanje ovog dugoročnog cilja. Dalje, MŽK je nastavila da podržava svoje članice preko MŽK-a. Njihove inicijative su u toku. Kao rezultat napora MŽK-a navedenih u prethodnom programu, vladini zvaničnici su se obavezali da će poboljšati pristup brizi o deci u dva ključna dokumenta politike, a to može doprineti poboljšanju pristupa devojčicama (i dečacima) ranom obrazovanju.

Povećati broj centara za brigu o deci srazmerno broju dece u nevolji

Kao što je primećeno u prethodnim odeljcima, stvaranje više centara za brigu o deci i predškolskih ustanova može otvoriti radna mesta, doprineti učešću žena u radnoj snazi i poboljšati obrazovne rezultate dece kroz bolje kvalifikacije za kasniji rad. Kao što je primećeno, MŽK je preduzela pet inicijative da se založi za više predškolskih centara i centara za brigu o deci.

Pored gore navedenih napora, tokom naredne godine, MŽK će se u saradnji sa svojim članicama zalagati za bolju inspekciju predškolskih ustanova i centara za brigu o deci u pogledu kvaliteta obrazovanja koje se pruža u skladu sa zakonima o predškolskom obrazovanju.

Poboljšati nastavne planove i programe i udžbenike iz rodne perspektive

MŽK je preduzela korake ka učvršćivanju svoje saradnje sa MPNTI u cilju postizanja ovog cilja. Dana 23. jula, MŽK je organizovala prvi sastanak sa Edonom Maloku Berdynaj, zamenikom ministra i Gertom Ymerijem, administrativnom pomoćnicom zamenika ministra. Tokom sastanka, MŽK je predstavila ideju saradnje između dve strane na sprečavanju jačanja rodni stereotipa i tradicionalnih rodni uloga kroz obrazovanje. MŽK je izrazila zabrinutost zbog zbog lošeg kvaliteta nastavnog plana i programa seksualnog obrazovanja koji se predaje u školama . MŽK i MONTI su potpisali Memorandum o razumevanju za njihovu buduću saradnju..

Ocenjivanje rada MŽK-a

MŽK prati i ocenjuje svoj rad na nekoliko načina. MŽK je razvila bazu podataka za praćenje i procenu kako bi pratila napredak tokom vremena o svojim programima, koristeći utvrđene pokazatelje za neposredne rezultate, ishode i nivoe uticaja, a sve na osnovu MŽK-ove strategije. Osoblje redovno ažurira bazu podataka podacima u skladu sa pokazateljima, što omogućava srednjoročno izveštavanje članicama i ovog godišnjeg izveštaja. Tokom godišnjeg sastanka MŽK-a, putem anonimne ankete, članice su veoma pozitivno ocenile rad MŽK-a. Evo nekih njihovih komentara:

Usluge MŽK-a za nas su veoma korisne: „Svetlo na kraju tunela, sunce za sve, neprekidni uspesi, hvala!“

„Kroz Mrežu žena Kosova, žene se vide kako osnažuju žene u donošenju odluka, kao i jačaju saradnju među ženama.“

„Uz pomoć stručnog osoblja MŽK-a, dobili smo odgovarajuću obuku za unapređenje naših kapaciteta.“

„Mreža doprinosi ženama uopšte, kao i zaštiti žrtava.“

„Osoblje MŽK-a dostupno je 24 sata, 7 dana u nedelji. Vis te nezamenljivi!“

„MŽK je profesionalna i neophodna organizacijama na Kosovu.“

„Njihova aktivnost i posvećenost, njihova bliskost sa ženama, sugeriše da ne postoje reči koje ih mogu opisati..“

Finansijski izveštaj MŽK-a za 2021

Donatori	Projekti	Stanje 31.12.20 20 proseđe no u 2021.	Sredstva primljena do 31.12.2021	Ukupna sredstva 31.12.2021	Ukupni troškovi 31.12.20 21	Stanje 31.12.2021
Austrijska agencija za razvoj i saradnju 8299-01/2018 (01.01.2018- 28.02.2021)	Dalje unapređenje ženskih prava na Kosovu	2,386.83	50,000.00	52,386.83	52,386.83	-

<p>Austrijska agencija za razvoj i saradnju 8299-00/2021 (01.03.2021- 28.02.2025) i Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju, Sida doprinos br. 14853 (01.03.2021- 28.02.2025)</p>	<p>Dalje unapređenje ženskih prava na Kosovu II</p>		<p>579,808.78</p>	<p>579,808.78</p>	<p>76,895.2 7</p>	<p>502,913.51</p>
---	---	--	-------------------	-------------------	-----------------------	-------------------

Spoljna akcija Evropske unije 2018/394402 (23.03.2018-28.02.2022)	Osnaživanje OCD-a u borbi protiv diskriminacije i unapređenju ženskih radnih prava	112,813.89	231,150.28	343,964.17	251,106.00	92,858.17
Spoljna akcija Evropske unije 2018/404-465 (20.12.2018-20.12.2022)	Jačanje učešća žena u politici	55,143.95	135,626.75	190,770.70	103,246.20	87,524.50
EU regionalno o uvođenju rodne perspektive 2019/414-028(01.03.2020-30.04.2023)	Unapređenje rodne ravnopravnosti kroz proces pristupanja EU	3,024.56	57,835.72	60,860.28	37,446.13	23,414.15

EU Covid 2021/426-885 (01.09.2021- 30.06.2023)	Jačanje kapaciteta i otpornosti OCD-a za unapređenje rodne ravnopravnos ti usred pandemije COVID-19		362,128.00	362,128.00	10,244.2 3	351,883.77
Kancelarije EU na Kosovu Referenca projekta 2020/415-391 (13.03.2020- 12-11.2022)	Pružanje podrške implementacij i APRR II i uključivanju rodne perspektive	15,835.5 0	17,494.00	33,329.50	27,202.2 8	6,127.22

Fondacija Kvinna till Kvinna KO01SID34-31009 and KO01RAM03-31009 (01.01.2021-31.12.2023)	Organizaciona podrška Mreži žena Kosova za Strategiju žena Kosova 2019-2022 (i sledeću strategiju za period od 2023.)	9,955.48	84,143.82	94,099.30	88,470.64	5,628.66
Fondacija Kvinna till Kvinna BN55SID16 - 2019 (01.04.2019-31.12.2021)	Istraživanje fokusirano na EU „Finansiranje ženskog pokreta na Zapadnom Balkanu – Da li donatori	3,217.70	2,588.18	5,805.88	3,594.77	2,211.11

	omogućavaju građanski prostor					
Un Women 2019 PCA - 00113666 (05.11.2019-31.01.2021)	Osnaživanje mladih za mirnu, prosperitetnu i održivu budućnost na Kosovu	2,328.69		2,328.69	2,328.69	-
Un Women 2020 PCA - 00113666 (19.05.2020-21.04.2021)	Primena normi, promena svesti - EAWW II	15,207.37	4,818.70	20,026.07	18,902.27	

Centar za istraživanje i kreiranje politike CRPM / ADA -GRB, Ugovor o grantu: 2841-00/2019(01.11.2019-31.07.2022)	Mreža za nadzor rodnog budžeta na Zapadnom Balkanu i Republici Moldaviji	5,069.48	28,435.45	33,504.93	23,898.09	9,606.84
Autonomni ženski centar AŽC / ADA-GBV 8374-02/2019 (01.12.2019-31.12.2022)	Institucionalizacija kvalitetnih usluga rehabilitacije i integracije za žrtve nasilja	29,116.27	71,064.65	100,180.92	64,868.14	35,312.78

Populacioni fond Ujedinjenih nacija (01.05.2021-30.11.2022)	Sprovođenje plana rada koji finansira UNFPA u vezi sa Zajedničkim razvojnim planom UNKT za 2021-2025 (ZRP) za Kosovo (SBUN1244)		31,346.80	31,346.80	8,870.02	22,476.78
UN Women ERAW 00119636 (01.09.2021-01.03.2023)	Unapređenje organizacionih kapaciteta skloništa za suočavanje sa seksualnim nasiljem		19,986.25	19,986.25	16,593.44	3,392.81

	uključujući žene iz manjinskih grupa					
Sigrid Rausing Trust Fund (01.06.2021-31.05.2022)	Organizaciona podrška Mreži žena Kosova za strategiju žena Kosova 2019-2022		116,125.62	116,125.62	13,079.95	103,045.67
Caritas (01.11.2020-30.11.2021)	Održivi i inkluzivni ruralni ekonomski razvoj (SIREĐ)	1,525.20	15,000.00	16,525.20	10,715.95	

UNDP	VEV Konsalting i istraživanje		4,831.17	4,831.17	4,831.17	
FAO	Procena unapređenja rodne ravnopravnos ti i ekonomskog osnaživanja žena u poljoprivredi i ruralni razvoj na Kosovu		5,000.00	5,000.00	63.75	4,936.25
Fondacija Srce i Ruka	Opšta podrška	1,053.68	1,242.30	2,295.98	-	2,295.98
Altrusa	Fond održivosti	881.48		881.48	-	881.48

Dobrovoljne donacije KFOR-a	Fond održivosti		3,689.50	3,689.50	-	
Donacije MŽK-u	Fond održivosti	11,857.32	6,009.74	17,867.06	5,132.69	12,734.37
Ukupno		269,417.40	1,828,325.71	2,097,743.11	819,876.51	1,267,244.05

Raspodela troškova za 2021.

Ukupni troškovi u 2021	819,876.51	100.00%
Administrativni troškovi	112,012.40	13.66%
Operativni troškovi	17,381.57	2.12%
Programski troškovi	434,963.22	53.05%
Grantovi	255,519.32	31.17%

RASPODELA TROŠKOVA ZA 2021

Kosovo Women's Network

To the Management of Kosovo Women's Network
Prishtina, Kosovo

Dear Sir/Madam

April 2022

Management letter for the year ended December 31, 2021

In planning and performing our audit of the financial statements of Kosovo Women's Network for the year ended December 31, 2021, we considered Kosovo Women's Network internal control structure in order to determine our audit procedures for the preparation of audited financial statements, but not to provide assurance on the internal control.

We examined on test basis evidence supporting the amounts and disclosures in the financial statements. Furthermore, we assessed the accounting principles used by management.

The goal of this management letter is to present a set of recommendations to the management of Kosovo Women's Network based on the auditor's findings during the course of the audit. The goal of the management letter is not to criticize or condemn the activities to which an observation is given. It is rather a way to propose improvements on area where the auditor thinks there can be any improvement.

The matters raised in this letter are only those that came to our attention during the course of our audit work and not necessarily a comprehensive statement of all improvements that could be made.

We would be pleased to discuss the matters raised during the audit and assist management in implementing them if necessary.

We would like as well to express our appreciation for the cooperation of Kosovo Women's Network management and employees during our work.

In case you have any questions do not hesitate to contact us.

Yours faithfully,

ACA - Audit & Consulting Associates
Prishtina, Kosovo

O nama

Upravni odbor MŽK-a

Ariana Qosaj Mustafa, predsedavajuća Odbora

Magbule Hyseni, izvršna direktorka, EcoKosWomen (EKW)

Nermin Mahmuti, izvršna direktorka, Fond za razvoj zajednice (FRZ)

Vlora Hoti, izvršna direktorka, Asocijacija udruženih žena (UWA)

Zana Hoxha, izvršna direktorka, Artpolis

Belgjyzare Muharremi, Počasna članica

Savetodavni odbor MŽK-a

Delina Fico, Rachel Wareham, Behar Selimi, Vjosa Dobruna, Marte Prekpalaj, Shqipe Malushi, Lepa Mladenović

Osoblje MŽK-a u 2021. godini

Adelina Berisha, menadžerka programa za rešavanje problema rodno-zasnovanog nasilja

Adelina Tërshani, koordinatorka projekta
Alba Loxha, službenica za ljudske resurse, nabavke i komunikaciju
Ariana Çaka, koordinatorka za odnose sa javnošću
Aurora Maxharraj, istraživačica
Besa Shehu, menadžerka za upravu i finansije
Besarta Breznica, istraživačka asistentkinja
Desumena Laçi, službenica za finansije
Donjetë Berisha, koordinatorka Fonda žena Kosova
Emily Prechtl, volonterka
Endrita Banjska, istraživačka asistentkinja
Eranda Gashi, koordinatorka projekta, Fond žena Kosova
Erin Brown, volonterka
Ernera Dushica, asistentkinja projekta, Rodno odgovorno budžetiranje
Erza Kurti, koordinatorka projekta
Etleva Malushaj, koordinatorka projekta
Gentiana Murati Kapo, Menadžerka grantova & ekspertkinja razvojnog kapaciteta
Gjylmser Nallbani, asistentkinja na projektu, Fond žena Kosova
Gresë Sermaxhaj, koordinatorka za odnose sa javnošću
Igballe (Igo) Rogova, izvršna direktorka
Jennifer Stumme, volonterka

Jose Carpintero Molina, istraživač
Laura Katona, službenica za finansije
Lauren Hanna, koordinatorka projekta
Loreta Suka, prevodilac
Lucy Maycox, volonterka
Majlinda Behrami, koordinatorka projekta
Mimoza Gojani Grezda, službenica za finansije
Mirjeta Dibrani, administrativna i logistička asistentkinja
Naile Selimaj Krasniqi, koordinatorka projekta
Nerina Guri, istraživačica, koordinatorka projekta
Nicole Farnsworth, Direktorka programa i vodeća istraživačica
Rita Berisha, koordinatorka projekta, Fond žena Kosova
Rudina Voca, koordinatorka za odnose sa javnošću
Sarah Pybus-Elmore, volonterka
Valmira Rashiti, koordinatorka projekta, pravna asistentkinja
Viona Krasniqi, nadzornica
Zana Rudi, menadžerka programa

Pojedinačni doprinosi MŽK-u

Sljedeće osobe su dale pojedinačne doprinose za podršku rada MŽK: Charles Drotar, Elisabeth Kaestli, Erin Brown, Frank i Sue Farnsworth, Igballe Rogova, Nicole Farnsworth, Alba Loxha, Ariana Qosaj-Musatafa i Igballe Hajdari

Organizacije članice MŽK

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
1	Akademija žena preduzetnica Kosova	Kosovo Polje	Donika Iseni
2	Akcija za majke i decu	Ul. Perandori Dioklecian, Br. 14, Tophane, Priština	Vlorian Molliqaj
3	Aktivne žene Đakovice	Ul. Sulejman Vokshi, Br. 1, Đakovica	Valbona Doli Rizvanolli
4	Albanska tradicija	Ul. Meto Bajraktari, Br. 35, Priština	Igball Syjemani
5	Albanska tradicija -Anadrini	Orahovac	Servete Kastrati

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
6	Alma	Ul. Shpëtim Bojku, Br. I, Peja	Shemsije Seferi
7	Alter Habitus	Priština	Eli Gashi
8	Art Without Limit (<i>Umetnost bez granica</i>)	Ul. Hyzri Talla, br.H5/7, Sunny Hill, 10000 Priština	Ganimete Sava
9	Arta	Ul. Vetërniku I, Behar Begolli, Br. 23, Priština	Hafije Qyqalla
10	Artpolis	Ul. Shaban Polluzha, b.b., Priština	Zana Hoxha
11	Bardha	Priština	Raza Sadrija
12	Begatiti e Batllaves (<i>Bogatstvo Batlave</i>)	Selo Batlava, Opština Podujevo	Magbule Statovci
13	Bliri	Glogovac	Mahije Smajli
14	Centar manjinske zajednice	Gračanica	Jelena Bulatović
15	Centar za blagostanje žena	Ul. Xhevat Begolli, Br. 9, Peć	Ardita Ramizi Bala
16	Centar za obrazovanje i razvoj zajednice - Prijatelji	Kulturni centar, 2. sprat, Mitrovica	Valbona Sadiku

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
17	Centar za obuku i rodne studije	Ul. Luan Haradinaj, 9/4, Priština	Arjeta Rexha
18	Centar za osnaživanje žena	Skender Ceku 15 A, Priština	Merita Mustafa
19	Centar za pravnu pomoć i regionalni razvoj – CLARD	Ul. Bardhyl Qaushi, Br.7, 10 000 Priština	Nedžad Radoncic
20	Centar za promovisanje zdrave porodice	Ul. Muharrem Fejza, c15/15, Priština	Sevdije Salihu
21	Centar za promovisanje ženskih prava	Shopping Centar, Br. 42, Drenas	Kadire Tahiraj
22	Centar za rodna istraživanja i politiku	Ul. Josip Relja, 13/18, Priština	Vjollca Krasniqi
23	Centar za zaštitu i rehabilitaciju žena i dece “Liria” (<i>Sloboda</i>)	Ul. 28 Nëntori, Bb, Gnjilane	Nazife Jonuzi
24	Centar za zaštitu žena i dece	Ul. Imzot Nikë Prela /50, Priština	Zana Asllani
25	Centar za zaštitu žena i dece “Raba Voca”	Ul. Riza Selaci, br. 12, Mitrovica	Fidane Hyseni
26	Centar za zaštitu žena i dece “Shtëpia Ime” (<i>Moj dom</i>)	Ul. Astrit Bytyqi, b.b., Uroševa 70000	Sevdije Kasumi Bunjaku
27	Centar za zaštitu žrtava i sprečavanje trgovinom ljudima	Ul. Pashko Vasa, 11 A, Priština	Teuta Abrashi

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
28	Demokratski forum žena	Ul. Mbretëresha Teutë, Br. 103, Peja	Myzafer Ibishaga
29	Dera e Hapur (<i>Otvorena vrata</i>)	Ul. Tringë Smajli, Br. 72, Priština	Belgjzare Muharremi
30	Dita	Priština	Afërdita Zeneli
31	Dora dores (<i>Ruka ruc</i>)	Ul. Mbreti Zog, Br. 59, Prizren	Vjosa Curri
32	Down Syndrome Kosova	Kroi i Bardhë, Br. 72, Dardania, Priština	Sebahate Beqiri
33	Drugëza NVO	Ul. Adem Jashari, Srbica	Hana Zabeli
34	Društveni klub „Živi“	Priština	Vjosa Shehu
35	Duart e vyera „Dora“ (<i>Vredne ruke "Ruka"</i>)	Lipljan	Mihane Avdullahu
36	EcoKosWomen EKW	Ul. Hilmi Rakovica, Br.31, 10000 Priština	Flutra Bektashi
37	Education Code	Priština	Mimoza Stanovci
38	Eliona	Vranic, Suva Reka	Arife Kolgeci
39	Elita - Centar za obrazovanje i razvoj	Lipljan	Luljeta Krasniqi Murati

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
40	EMINA - Grupa bošnjačkih žena	Ul. 7 Shtatori, Jakup Ferri, Mitrovica	Fata Zatriqi
41	Era Fruit	Batlava, Podujevo	Xhyllie Statovci
42	FANA	Ul. Zhuj Selmani, Br. 103, Peć	Fane Gashi
43	Fati Jonë	Priština	Igballe Makolli
44	Flame	Ul. Skenderbeu, Lipljan	Melihate Dedushi
45	Flori	Henc, Kosovo Polje	Hava Abdullahu
46	Foleja (<i>Gnezdo</i>)	Zahir Pajaziti, Br. 9, Office Br. 5, Prizren	Gjyzel Shaljani
47	Fondacija za društveni razvoj	Priština	Laura Berisha
48	Fondacija za obrazovanje i razvoj	Sunny Hill – East Zone, Ll. 12, Br. 7, Priština	Vjollca Zeqiri
49	For Change/ Për Ndryshim (<i>Za promenu</i>)	Ul.Ali Kelmendi, Priština	Alba Hajdini
50	Girls Coding Kosova	Ul. Ganimete Tërbeshi, Br. 2, Priština	Blertha Thaçi

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
51	Glas žena Parteš	Parteš	Vesna Dimić
52	Gratë e Bashkuara për Sukses (GBPS) (<i>Ujedinjene žene za uspeh</i>)	Kadri Zeka, Ul. Br. 31, Priština	Zejnebe Hasani
53	Grua fermere (<i>Žena poljoprivrednica</i>)	Orahovac	Habibe Haxhimustafa
54	Gruaja Ashkane për Gratë Ashkanlike (<i>Aškalijka za Aškalijke</i>)	Ul. Shemsi Ahmeti, 40000, Mitrovica	Gjylshah Fetahu
55	Gruaja Hyjnore „Božanska žena“	Ul. Sadullah Brestovci, Gnjilane	Igballe Hajdari
56	Handikos Mitrovica	Mitrovica	Myrvete Hasani
57	HANDIKOS, Žene sa ograničenim sposobnostima	Dardania B 1 /5, Priština	Mehreme Llumnica
58	Hendifer	Ul. Ramadan Rexhepi, Br. 1, Uroševac	Fazile Bungu
59	Hor “Zërina-Nexhmije Pagarusha”	Priština	Nazlije Sadiku
60	Humanus Vita	Priština	Doruntina Gashi
61	Hydrangea	Mentor Retkoceri, Br. 9b, Priština	Selvete Gashi

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
62	In Time	Lipljan	Besmire Aliu
63	Inicijativa za integraciju zajednica	Ul.Tirana A2/15. Prizren	Shemsije Krasniqi
64	Inicijativa za razvoj poljoprivrede Kosova (IADK)	Village Sfaraqak, Vuçitrn	Zenel Bunjaku
65	Institut za primenjenu psihologiju 'Alpha'	Ul. Josip Relu, Br. 29 (u blizini osnovne škole 'Meto Bajraktari'), Priština	Melihate Juniku
66	Instituti per Dialog dhe Mosdiskriminim (<i>Institut za dijalog i nediskriminaciju</i>)	Priština, Bajram Kelmendi Ul., n.n.	Rovena Klinaku
67	INJECT – Inicijativa za pravdu i jednakost	Ul. Sadik Stavileci, nn, Priština	Luljeta Aliu
68	IPKO Foundation	Priština	Abetare Gojani
69	Jeto Vepro dhe Krijjo JVK (Živite, delujte i stvarajte)	Njazi Azemi Ul. Br. 58 Priština	Sabrije Basha
70	Kelmendi	Selo Lipa, Zveqan	Valbona Kelmendi

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
71	Kolevka osmeha	Ul. Luigj Gurakuqi, Br. 39, Đakovica	Time Zenuni
72	Komitet slepih žena Kosova	Sunny Hill, Ul. Gazmend Zajmi, Standard's Building, Priština	Bajramshahe Jetullahu
73	Konvita	Dolak, Vučitrn	Merita Selimi
74	Kosovska grupa za zagovaranje KGZ	Dardani 26/A, 10000 Priština	Mimoza Gavrani
75	Kosovska ženska inicijativa	Đakovica	Eranda Kumnova Baçi
76	Kosovski centar za multikulturni razvoj i integraciju	Ul. Fehmi Agani, Br. 17, Đakovica	Elvane Qorri
77	Kosovski centar za rehabilitaciju žrtava mučenja (KRCŽM)	Ul. Hamëz Jashari, 16 b/2, 10000 Priština	Feride Rushiti Sebahate Pacolli
78	Kosovski centar za rodne studije	Nëna Terezë, Br. 18/1, Priština	Luljeta Demolli
79	Kosovski institut za medije i komunikacije	Ul. B, Br.210, 10000 Priština	Kaltrina Ajeti
80	Kosovski institut za red i zakon	Ul. Ilir Konushevci, Br.102, Priština	Florije Burjani
81	LEUSTINA	Selo Batlava, Opština Podujevo	Selvete Statovci

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
82	LIRA	Priština	Valire Buza
83	LUNA	Priluzje, Vuçitrn	Stanica Kovacevic
84	Malësorja	Ul. Fan Stilian Noli, Priština	Shehrije Gërbeshi
85	Mbrojtë të Drejtat e Tua „Štiti svoja prava“	Ul. Jashar Salihu, Pallari i Kulturës Jusuf Gërvalla, Decan	Shkelqim Shala
86	Me dorë në Zemër (<i>Ruka na srcu</i>)	Tirana Ul., Lagjia e Boshnjakëve (Bosniak Neighborhood), Mitrovica	Shqipe Qarkaj - Kadriu
87	Medica Kosova	Ul. Luigj Gurakuqi 39, Đakovica	Veprore Shehu
88	MEDIKA BL	Kalabria, Priština	Bukurije Leti
89	Međuopštinska Organizacija slepih i osoba sa ograničenim vidom	Ul. Hysen Rexhepi, Bb, Prizren	Perparim Krasniqi
90	Moravski Biser	Parteš	Dragana Petrović
91	Mreža organizacija Romkinja, Aškalijki i Egipcanki Kosova	Ul. UÇK, zgrada Br. 1, Priština	Shpresa Agushi
92	Mundësia (Mogućnost)	Ul. Vëllezërit Dragaj, Br. 4, Mitrovica	Hasime Tahiri Hasani

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
93	Nada i dom za decu	Ul. Rexhep Sehma, Br. 15, Taslixhe, Priština	Valbona Çitaku
94	Ne Jemi Pjesë e Botës (Mi smo deo sveta)	Ul. Lidhja e Pejës Bb, Peja	Gjylfidane Morina
95	Nevladina organizacija za zbrinjavanje repatriranih žena 'Amza'	Ul. Lidhja e Pejës, Kosovo Polje	Violeta Berisha
96	Nezavisna inicijativa slepih	Dardani, Priština	Fatbardha Salihu
97	Nezavisno udruženje žena "Hareja" – Orahovac	Ul. Bujar Thaqi, Orahovac	Adelina Paqarizi
98	NVO „Jeta“ Turićevac	Sejdi Reka Ul., selo Turiqec, Srbica	Drita Mala
99	NVO Drita e Llapit	Podujevo	Aferdita Murati
100	NVO Fitore (<i>Pobeda</i>)	Priština	Fitore Gashi Sharraxhia
101	NVO Lulishtja (<i>Cveçara</i>)	P. F. Keqekollë, Dabishevc	Sadije Dulahu
102	NVO Step („Korak“)	Prizren, Xhem Gostivari	Arbnore Hoxha

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
103	NVO Stina	Reka selo, Kaçanik	Zarije Malsiu
104	Obrazovni centar za decu sa posebnim potrebama	Ul. Abdulla Presheva, Br. 6/8, Gnjilane	Shpresa Sejdiu
105	Omladinski centar - Lipljan (YCL)	Ul. Avdi Kelmendi, Lipljan	Valmire Marevci
106	Omladinski centar - Obilić	Obilić	Zelushe Kelmendi
107	Organizacija osoba sa mišičnom distrofijom Kosova	Ul. Zahir Pajaziti, Bb, Prizren	Antigona Shestani
108	Organizacija za lokalne reforme - EULOC	Shtëpia e Kulturës “Gursel e Bajram Sylejmani”, Viti	Melihate Osmani (authorised)
109	Organizacija za razvoj i komunikaciju „Ura Sociale“ (<i>Socijalni most</i>)	Dëshmorët e Kombit Ul., br.13, Vuçitrn	Mergime Jashari
110	Parajsa Jonë (<i>Nas'ra</i>)	Babush i Muhaxherëve, Lipljan	Sylbije Sahiti
111	Partneri Kosova Centar za upravljanje sukobom	Dardania, SU 1/2, 3rd floor, Br. 11, Priština	Shukrije Gashi
112	Pečka pčela	Ul.Dimitrije Tucovic, selo Bellopoj, Peja	Arlinda Kastrati
113	Pokret YMCA	Priština	Dorina Lluka Davies

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
114	Poslovne žene Mitrovica	Dom kulture, 5 floor, Mitrovica	Melihat Beshiri
115	Pro Med Kosova	Gnjilane	Valentina Rexhepi
116	Psihosocijalni centar "Aureus"	Ulpiana, DI Hyrja 8, Br. 7, Priština	Myrvete Ahmetaj
117	Psihoterapeuti u akciji	Ul. Dardania, Br. 1, Gnjilane	Sevdije Musliu
118	Qendra e Grave Optimiste (<i>Centar za optimistične žene</i>)	Ul. Fehmi Agani 15, Priština	Emine Mehmeti
119	QSGF-P	Prizren	Jubilea Kabashi
120	Renesansa – Udruženje žena za podršku u borbi protiv raka dojke	Ul. Luigj Gurakuqi 139/5, Prizren	Violeta Pirana
121	RIKOTTA	Ul. Adem Gllavica, Br. 48, Priština	Pranvera Bullaku
122	RONA	Ul. Ilaz Agushi, Priština	Serbeze Sylejmani
123	Ruka + Ruci	Ugljare, Kosovo Polje	Gordana Toskic
124	Ruke kosovske zanatlijeke	Gnjilane	Valentina Kovani
125	Sačuvajte tradiciju	Ul. Hasan Tasimi, Br.13, Gnjilane	Fitore Tërstena Orana
126	Savet za jednakost i obrazovanje u društvu	Priština	Afërdita Bekteshi

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
127	Savremena žena	Ul. Bajo Topulli, Br. 7, Prizren	Fetije Mehmeti
128	She Solutions	Xhemajl Mustafa Ul., BB-1, h-5, Br.14, Dardani Priština	Antigona Baxhaku-Idrizi
129	SHIPPL NVO	Ul. Mbretëresha Teutë, Bb, Peja	Ardiana Gorani
130	Shqiponjat e Dardanës (<i>Orlovi Dardane</i>)	Ul. Ibrahim Rugova, Kushnica, Graçanica	Havushe Bunjaku
131	Sigurna kuća	Ul. Gjergj Fishta, Đakovica	Erbolina Dinarama
132	Speranza	Kulturni centar 'Rexhep Mitrovica', Mitrovica	Ajhan Prekazi
133	Support Groups Kosova	Priština, Eduart Lir Ul., Br.144	Rita Zhubi
134	Svet Anđela	Severna Mitrovica	Vasiljka Vojinovic
135	Top Radio	Ul. Sadik Pozhegu, Đakovica	Violeta Dema
136	Transforma	Ul. Astrit Suli, Br.4, 10000, Priština	Elvira Haxhiaga
137	Udruženje „Ujedinjene žene“	Ul. Rifat Berisha, Br.23, Priština	Vlora Hoti
138	Udruženje advokata NORMA	Ul. Afrim Vitija, Br. 3/1, Priština	Valbona Salihu
139	Udruženje gluvonemih žena	Ul. William Walker, br. 53, Prizren	Krenare Hajredini

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
140	Udruženje inicijativa žena	Ul. Dëshmorët, Bb, Dragaš	Xhejrane Lokaj
141	Udruženje Kosovskih babica	Priština (Ginekološko-akušerska klinika UKCK)	Magbule Elezi
142	Udruženje poljoprivrednica i poljoprivrednika "Rukolla"	Prugovac, Priština	Sanije Berisha
143	Udruženje poljoprivrednica i poljoprivrednika "Shpresa e Llapit"	Podujevo	Selvete Fetahu
144	Udruženje poslovnih žena SHE-ERA	Ul. Halil Sylejman Aga, Đakovica	Mirlinda Kusari Purrini
145	Udruženje Poslovnih Žena WBA	Severna Mitrovica	Olivera Milosevic
146	Udruženje slepih	Ul. Xhelal Hajda, Orahovac	Xhylderije Bytyqi
147	Udruženje za dobrobit žena „Monsig“	House of Culture, Floor II, Petar i Pave Ul., Klllokot	Selvije Rexhepi
148	Udruženje za porodično obrazovanje i brigu	Ul. Nënë Tereza, br. 181, Đakovica	Bahrije Deva
149	Udruženje žena	Đakovica	Qefsere Kumnova
150	Udruženje Žena - Povratnica "Naš Dom"	Novo Brdo	Aleksandra Stanković

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
151	Udruženje žena „Aureola“	Avalla Compund, B/I, Br.4, Priština	Sanije Grajçevci
152	Udruženje žena „Jeta“	Deçan	Safete Gacaferri
153	Udruženje žena Arlinda	Ul. Ruzhdi Shabani, Magure, Lipljan	Bedrije Krasniqi
154	Udruženje žena Fatjona	Banje, Mališevo	Fatime Limaj
155	Udruženje žena Feminae WAF	Adem Jashari 124/8, Prizren	Shykran Berisha
156	Udruženje žena GORA	Ul. Haxi Zekaj, Br. 20, Priština	Sevdija Ramadani
157	Udruženje žena koje se bave pčelarstvom (SHGB) “Okarina e Runikut”	Runik, Srbica	Fetije Smakaj
158	Udruženje žena Medica Đakovica	Ul. Fadil Nimani, Br. 34, Đakovica	Mirlinda Sada
159	Udruženje žena of Balaj "ELITA"	Mustaf Aliu Ul., selo Balaj, Uroševac	Behrije Nuha
160	Udruženje žena poljoprivrednica “Krusha e Vogël” (Mala Kruša)	Krusha e Vogël, Bregdrini, Prizren	Dile Prekpalaj
161	Udruženje žena sa ograničenim sposobnostima “Femrat për Femra”	Ul. Zahir Pajaziti bb, Prizren	Fjolla Vukshinaj

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
162	Udruženje žena u Mitrovici za ljudska prava	Ul. Isa Boletini, Mitrovica	Vetone Veliu
163	Udruženje žena "Gruri"	Ul. Valdet Xhemajli, Drenas	Valdete Hisenaj
164	Valbona	Ul. 99 Prilli, Br. 501, Fshati Sllovi, Lipljan	Valbona Sopa
165	Venera	Ul. Shpëtim Bojku, Br. 1, Peja	Miradije Gashi
166	Violeta	Barileva, Priština	Bedrije Shala Pireva
167	Vita - Jeta	Ul. Lidhja e Prizrenit, Br. 132, Priština	Mimoza Ajeti
168	Vizionida	Ul. Tirana, P.n, Shtime	Fatlume Rexhepi
169	Vullneti i grave (Volja Žena)	Ul. 2 Maji, Studime, Vuçitrn	Lirije Haziri
170	Women's Line	Priština	Lirijona Suka
171	Women's Business Association - Dardana	Kamenica	Kadrije Mustafa
172	You Can Do (<i>Ti možeš</i>)	Bajram Bahtiri Ul. Priština	Hashim Llumnica
173	Youth Association for Human Rights (<i>Udruženje mladih za ljudska prava</i>)	Lipljan	Bekim Krasniqi
174	Zajedno za napredak	Ul. Tringë Smajli, Priština	Arbëresha Maloku

#	Organizacija	Adresa	Predstavnik/ca
175	Žena vizionarka XXI veka	Bregdrini, Has, Prizren	Marte Prekpalaj
176	Žene rudara	Selo Suvi do, Mitrovica	Emine Tahiri
177	Ženska alijansa za integraciju	Ul. Ilir Ramadani, Br. 3, Medvec, Lipljan	Adelina Qorra-j-Emini
178	Ženska tradicija na Kosovu	Gnjilane	Lirije Orana
179	Ženski centar "ATO" (<i>One</i>)	Ul. Wesli Clark Bb, Vučitrn	Fikrije Ferizi
180	Ženski centar Mami	Ul. Fehmi Agani, 52/9	Agnesa Demaj
181	Ženski centar za ruralni razvoj	Bostane, Novo Brdo	Shefkije Mehmeti
182	Ženski inkluzivni centar	Bostane, Novo Brdo	Vesna Stajic
183	Žensko pravo	Severna Mitrovica	Tijana Simic LaValley

Aneks 1. Grantovi Fonda žena Kosova članicama MŽK-a

Tokom 15. kruga dodele grantova, dodatna 34 grantova su dodeljena za 34 organizacije članice MŽK-a, u iznosu od 158,994,94€. Ove inicijative će se nastaviti sa sprovođenjem 2022. godine.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
Partneri Kosova (PK)	Žene čine promenu	5,000 €	Kroz ovu inicijativu PK ima za cilj da osigura puno i efektivno učešće žena i njihove jednake mogućnosti za rukovođenje na svim nivoima donošenja odluka na opštinskom nivou u političkom, ekonomskom i javnom životu.
Down sindrom Kosovo (DSK)	Uključivanje osoba sa invaliditetom u donošenje odluka	5,000 €	Inicijativa ima za cilj da zagovara na lokalnom nivou za izradu akcionog plana za osobe sa invaliditetom u opštini Uroševac.
Udruženje žena "Me Dorë në Zemër"	Osnaživanje uloge žena u javnim procesima, kao garancija za dobro upravljanje	4,967 €	Inicijativa ima za cilj podizanje svesti među ženama i devojkama o njihovom pravu da budu informisane i aktivno učestvuju u politici i donošenju odluka na lokalnom nivou u opštinama Mitrovica, Vučitrn i Srbica.
Naš Dom	Feminizam za početnike	4,998 €	Inicijativa ima za cilj jačanje feminističkog pokreta na Kosovu povećanjem uključivanja mladih ljudi u zagovaranje ženskih prava po specifičnim pitanjima i jačanje kapaciteta mladih žena i muškaraca iz

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
			(nevećinskih) zajednica na Kosovu u promociji ravnopravnosti, ženskih prava i sloboda.
Udruženje žena Aureola	Povećanje učešća žena u donošenju odluka	4,999 €	Inicijativa ima za cilj da podigne svest žena o njihovom pravu da aktivno učestvuju u politici i donošenju odluka na lokalnom nivou u opštinama: Priština, Obilić, Kosovo Polje, Glogovac, Lipljan i Podujevo
Umetnost bez granica	Osnaživanje osoba sa invaliditetom kroz umetnost	4,984 €	Inicijativa ima za cilj da se pozabavi nedostatkom integracije osoba sa invaliditetom u društvo i kroz umetničke aktivnosti poveća svest i uključi osobe sa invaliditetom u kosovsko društvo.
Udruženje mladih za ljudska prava	Postizanje rodne ravnopravnosti u donošenju odluka	4,923 €	Cilj inicijative je da žene aktivno i ravnopravno učestvuju u politici i donošenju odluka u opštini Lipljan tokom lokalne samouprave 2021-2025, i poboljšaju integraciju rodnih pitanja u strategije i druge dokumente opštine Lipljan.
In Time	Poboljšanje učešća žena u politici i	4.866 €	Cilj inicijative je da žene i devojke učestvuju u donošenju odluka i rodno osetljivoj politici, a to može doneti vrlo veliki doprinos u

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
	procesima donošenja odluka prema programima reintegracije ekonomskog osnaživanja žena		smislu ekonomskog razvoja žena uopšteno i povećati samopouzdanje na osnovu celokupne planirane akcione strategije.
Centar manjina	Imam pravo da budem informisana!	5,000 €	Inicijativa ima za cilj podizanje nivoa učešća pripadnika srpske i romske zajednice, sa akcentom na ženama i mladima na maternjem jeziku na izborima.
Moravski Biser	Uključenost žena iz ruralnih sredina u javni i politički život	4,767 €	Cilj inicijative je osnaživanje žena kroz podršku predstavnika lokalne samouprave, povećanje nivoa znanja i svesti žena o potrebi i značaju aktivnog delovanja u društvenim tokovima zajednice.
Glas žena Parteš	Uključivanje žena u procese donošenja odluka na	3,640 €	Cilj inicijative je da se žene aktivno uključe u politiku i uključivanje u javni život u opštini Parteš, čineći to kroz direktan kontakt, podizanjem kapaciteta i znanja žena i mladih u opštini Parteš,

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
	lokalnom nivou u opštini Parteš		doprinos povećanju uključenosti žena u javnom životu, politici ili civilnom sektoru.
Udruženje babica Kosova	Unapređenje reproduktivne zdravstvene zaštite žena i devojčica”	4,987 €	Cilj inicijative je promocija prava žena u zdravstvenoj zaštiti, kroz inicijativu za izradu državnog programa osnovne, reproduktivne i kvalitetne ginekološke zdravstvene zaštite.
Shqiponjat e Dardanës	Podrška kandidatkinjama za opštinsku skupštinu i podizanje svesti seoskih žena i devojaka o ulozi njihovog glasa	4,895 €	Inicijativa ima za cilj povećanje i unapređenje učešća žena u politici i donošenju odluka u opštinama Lipljan i Gračanica u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova i podizanje svesti žena i devojaka glasača o važnosti njihovog glasa i da više žena glasaju.
Vizionida	Promovisanje žena u politici i donošenju odluka u	3,795 €	Cilj inicijative je da se poveća kapacitet žena u donošenju odluka na lokalnom nivou i da im se na taj način pomogne da budu glasnije u postavljanju pitanja od interesa.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
	opštini Štimlje njihovo ekonomsko osnaživanje		
Živite, delujte i stvarajte LAC	Promovisanje i podrška ženama i devojkama da učestvuju u donošenju odluka	4,993 €	Cilj inicijative je da se poveća i poboljša učešće žena u politici i odlučivanju u opštini Novo Brdo.
Nezavisna inicijativa za slepe osobe	Pristup osoba sa invaliditetom javnim uslugama	4,992 €	Inicijativa ima za cilj da identifikuje potrebe osoba sa invaliditetom u opštini Priština pored njihovog pristupa javnim institucijama i informiše ih o njihovim pravima, uključujući pravo glasa, kao i jednak pristup i uključivanje u javne institucije Republike Kosovo za sve građane bez ikakve razlike.
Udruženje pčelaražena (UPŽ)	Oснаživanje žena u politici i donošenju odluka	4,951 €	Inicijativa ima za cilj povećanje broja žena koje će aktivno učestvovati u politici i donošenju odluka na lokalnom nivou, u opštinama Mitrovica, Vučitrn i Srbica.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
'Okarina e Runikut'			
Era Fruit	Osnaživanje kroz veću zastupljenost žena u lokalnoj politici	4,997 €	Inicijativa ima za cilj unapređenje i osnaživanje položaja žena u politici i odlučivanju u Opštini Podujevo.
Svet anđela	Povećanje učešća žena u izbornom procesu	3,975 €	Inicijativa ima za cilj povećanje i unapređenje učešća žena u politici i procesima donošenja odluka na lokalnom nivou, te jačanju solidarnosti žena među političarima, kao i da ih motiviše da se više uključe u buduće izborne procese, s ciljem povećanja broja političarki koje se aktivno bave politikom.
Gruja Hyjnore (Božanska žena)	Seksualni odgoj kao predmet u osnovnim i srednjim školama	4,974 €	Inicijativa ima za cilj poboljšanje pristupa kvalitetnom obrazovanju koje dovodi u pitanje postojeće rodne norme i odnose moći.
Humanus Vita	Svest mladih o seksualnom uznemiravanju i	4,754 €	Inicijativa ima za cilj podizanje svesti, prevenciju i rešavanje slučajeva rodno zasnovanog nasilja, uključujući seksualno uznemiravanje u školama u opštini Glogovac.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
	napadu i važnosti ranog prijavljivanja		
Centar za promociju ženskih prava	Pružanje psihosocijalnih usluga ženama koje su doživele seksualno nasilje tokom rata na Kosovu	4,006 €	Inicijativa ima za cilj da ženama koje su preživele seksualno nasilje u ratu omogući pristup kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti po pristupačnoj ceni.
Handikos Mitrovica	Reproduktivno zdravlje i seksualno obrazovanje žena i devojčica sa invaliditetom u opštini Mitrovica	4,432 €	Inicijativa ima za cilj da ženama i devojčicama sa invaliditetom omogući pristup kvalitetnoj i pristupačnoj zdravstvenoj zaštiti.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
Udruženje žena Jeta	Oснаživanje žena i mladih u sprečavanju rodno zasnovanog nasilja u skladu sa Istambulskom konvencijom	4,846 €	Inicijativa ima za cilj stvaranje životnih uslova u kojima žene i devojke žive život bez rodno zasnovanog nasilja u opštini Dečane.
Organizacija za razvoj i komunikaciju "URA SOCIALE" (Društveni most)	Podizanje svesti o prevenciji seksualnog uznemiravanja	4,317 €	Inicijativa ima za cilj podizanje svesti mladih o prevenciji i pravilnom rešavanju seksualnog uznemiravanja, dok su institucije odgovornije za nastavu predmeta seksualnog odgoja u školama.
Institut za primenjenu psihologiju 'Alfa'	Podrška tinejdžerkama u prevazilaženju društvenih i	4,188 €	Inicijativa ima za cilj izgradnju navika za ličnu otpornost, dobrobit i zaštitu od zlostavljanja kod adolescentkinja kroz psiho-socijalne aktivnosti.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
	emocionalnih problema		
Udruženje pravnika NORMA	Učite i delujte za društvo koje je oslobođeno rodno zasnovanog nasilja	4,970 €	Inicijativa ima za cilj stvaranje preduslova za unapređenje kvaliteta obrazovanja u srednjim školama i promovisanje unapređenja rodne ravnopravnosti.
Ženski centar "ATO"	Obrazovanje o reproduktivnom zdravlju	4,552 €	Inicijativa ima za cilj poboljšanje pristupa žena zdravstvenoj zaštiti i poboljšanje kvaliteta obrazovanja koje dovodi u pitanje postojeće rodne norme.
Woman Farmers	Polni odgoj prilagođen uzrastu i razvoju	3,705 €	Inicijativa ima za cilj poboljšanje pristupa žena zdravstvenoj zaštiti i poboljšanje kvaliteta obrazovanja koje dovodi u pitanje postojeće rodne norme.
Žensko Pravo	Prevenција nasilja nad ženama na severu Kosova	4,927 €	Inicijativa ima za cilj smanjenje i zaustavljanje nasilja nad ženama u četiri opštine na severu Kosova.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
Omladinski centar Lipljan	Promovisanje politike prilagođene porodici na lokalnom nivou	4,999 €	Cilj inicijative je rad sa lokalnim zvaničnicima iz opštine Lipljan i preduzećima koja su tamo aktivna da uvedu radna mesta prilagođena porodici (FFW) i politike.
Poslovne žene Mitrovica	Promovisanje zapošljavanja kroz radna mesta prilagođena porodic	4,537 €	Inicijativa ima za cilj da podrži kompanije da ugrade politike FFW-a i rade sa ženama kako bi ih informisale o njihovim pravima na osnovu Direktive o ravnoteži između posla i života.
NGODrugë za	Oснаživanje žena u biznisu, dobar oblik promocije rodne ravnopravnosti	4,530 €	Cilj ove inicijative je da se sastane sa preduzećima aktivnim u Srbici kako bi ih podržali u inkorporiranju FFW-a i politika.

Organizacija	Naziv projekta	Iznos	O inicijativi
Organizacija za lokalne reforme-EULOC	Promocija politike i radnih mesta prilagođenih porodici u opštini Vitina	4,512 €	Cilj inicijative je da radi sa poslovnim ženama na inkorporiranju radnih mesta prilagođenih porodici i politika u Vitini.

U 2021. godini, dodatnih 8 grantova je dodeljeno članicama MŽK-a u obliku organizacione podrške, uz finansijsku podršku od Sigrid Rausing Trusta u iznosu od 79,740 €.

Organizacija	Iznos	O inicijativi
Komitet slepih žena Kosova	€10,000	Kroz osnovnu podršku Komitet slepih žena Kosova će napisati svoju organizacionu strategiju. Deo granta će biti utrošen za pružanje obuke za orijentaciju na javnom prostoru za slepe ljude širom Kosova, osim toga oni će audio snimiti knjige Univerziteta u Prištini, Departman za psihologiju za sve slepe studente odseka.
Na vreme	€10,000	Na Vreme će koristiti podršku osnovne podrške MŽK-a da ponudi obuku u tehnologiji, posebno usmerenu na žene i mlade u zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana, povećavajući njihove šanse da potraže posao na mreži. Kroz ovu podršku će takođe napisati organizacionu strategiju kako bi ojačali svoje

Organizacija	Iznos	○ inicijativi
		kapacitete za traženje drugih sredstava. Drugi sastavni deo njihovog rada je stvaranje baze podataka sa ženama i njihovo motivisanje da se uključe u politiku i donošenje odluka.
Udruženje pravnika NORMA	9,998 €	Udruženje pravnika NORMA sa osnovnom podrškom će raditi sa drugim nevladinim organizacijama u ruralnim oblastima širom Prištine ne samo da rade na podizanju svesti žena o njihovim pravima, već i pokušavaju da identifikuju slučajeve kojima će biti potrebna dalja podrška od njih, kao što je njihovo predstavljanje na sudu o slučajevima nasleđa, rodno zasnovanog nasilja i dr. Organizacija je imala staru strategiju, ali kako bi je preispitala i poboljšala, organizacija će koristiti ovu inicijativu.
Moravski Biser	9,762 €	Kroz osnovnu podršku Moravski Biser će napisati svoju organizacionu strategiju kao glavni dokument za jačanje njihovog rada i koji će ih voditi u budućim projektima. Pored toga, radiće na jačanju učešća žena u politici i donošenju odluka kroz organizovanje javnih debata, učešće u skupštini opštine Parteš itd. Pored toga, Moravski Biser će raditi na ekonomskom osnaživanju žena obučavanjem žena u preduzetništvu.
NVO "Drugëza"	9,993 €	Uz osnovnu podršku NVO Drugeza će održati edukativne sesije u školama sela Srbice o važnosti očuvanja zdravlja, posebno o prevenciji bolesti kao što su hipertenzija, rak i dijabetes. Svim školskim sesijama planirano je podizanje svesti oko 800 ljudi. NVO Drugeza do sada su osmislile svoje strateške ciljeve

Organizacija	Iznos	Opis inicijativi
		i objektivne, tako da će kroz ovu inicijativu osoblje i eksterni ekspert zajedno raditi na kreiranju strategije organizacije i njenom sprovođenju u najkraćem mogućem roku.
Divine Woman	9,998 €	NVO Gruaja Hyjnore će kroz ovu inicijativu moći da podigne svest tokom 16 dana protiv nasilja u gradu Gnjilanu, prikazivanjem filma u gradskom pozorištu za institucije i građane, i započne svoju kampanju „Ne ćuti“ boreći se protiv percepcije o rodno zasnovanom nasilju kao privatnom problemu. Takođe će moći da obeleže neke važne datume kao što je 8. mart, te da rade sa ženama tokom januara na podizanju svesti o raku materice i da rade na kreiranju organizacijske strategije.
Srce u ruci	9,999 €	Kroz osnovnu podršku NVO “Me dorë në zemër” će moći da napiše organizacionu strategiju uz pomoć eksternog stručnjaka. Takođe će raditi sa mladim devojkama pokušavajući da identifikuju buduće liderke tako što će im takođe pružiti podršku da dobiju prilike za stažiranje, osim toga radiće na stvaranju mehanizama građana koji vrše pritisak na institucije da imaju devojke i žene na pozicijama odlučivanja. Takođe su kroz ovu inicijativu predvideli promovisanje devojaka i žena lidera kroz organizovanje debata na lokalnoj televiziji, radiju i kampanju na društvenim mrežama.
Ženska alijansa za integraciju	9,990 €	Izgradnja kapaciteta organizacije bila je moguća za Žensku alijansu za integraciju uz pomoć osnovne podrške. Kroz ovu podršku organizacija će

Organizacija	Iznos	○ inicijativi
		kreirati svoju strategiju, izraditi priručnik o organizacijskim politikama i aktivirati odbor. Organizacija stalno radi sa zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana i kroz osnovnu podršku će ponuditi obuku o mekim veštinama i uz pomoć psihoterapeuta podići će svest o postporođajnoj depresiji, fobijama i opsesivno-kompulzivnom poremećaju.

Aneks 2. Dostignuća zagovaranja Kosovskog lobija za rodnu ravnopravnost u 2021.

#	Grupa	Inicijative zagovaranja koje su preduzeli članovi Lobija	Ostvareni rezultati	Promenjen e javne politike	# inicijativa zagovaranja
1	Mališevo	<ol style="list-style-type: none"> Zagovaranje za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou kroz izdavanje formalne izjave Zagovaranje za strategiju za rešavanje pitanja rodno zasnovanog nasilja Kampanja podizanja svesti kroz informativni bilten o pravima žena 	0	1	3

#	Grupa	Inicijative zagovaranja koje su preduzeli članovi Lobija	Ostvareni rezultati	Promenjen e javne politike	# inicijativa zagovaranja
2	Vitina	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagovaranje za afirmativne akcije na lokalnom nivou za jačanje položaja žena u javnoj i privatnoj sferi Advocated for women's economic empowerment 2. Zagovaranje za sprovođenje rodno odgovornog budžetiranja 3. Zagovaranje za usklađivanje opštinskih akata sa zakonodavstvom radi unapređenja prava žena 4. Zagovaranje za program socijalne zaštite za žrtve rodnog nasilja 	2	1	5
3	Lipljan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagovaranje za zapošljavanje žena 	1	0	1
4	Glogovac	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podignuta svest o raku dojke 	0	0	1
5	Priština	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagovaranje za nasledstvo i imovinska prava žena 2. Zagovaranje za povećanje subvencija za žene koje se bave poljoprivredom i učešće devojčica u obrazovanju 	1	1	2
6	Đakovica	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podignuta svest o seksualnom obrazovanju među Romkinjama, Aškalijkama i Egipćankama 2. Podignuta svest o uticaju pandemije na finansijsku održivost žena 	1	0	2

#	Grupa	Inicijative zagovaranja koje su preduzeli članovi Lobija	Ostvareni rezultati	Promenjene javne politike	# inicijativa zagovaranja
7	Vučitrn	1. Podignuta svest o rodnom nasilju 2. Zagovaranje za povećanje broja žena na pozicijama odlučivanja	1	0	2
8	Istog	1. Zagovaranje za zapošljavanje žena 2. Podignuta svest o raku dojke 3. Zagovaranje afirmativnih akcija prilikom raspodele stipendija za mlade devojke	2	1	3
9	Klokot	1. Zagovaranje za nasledstvo i imovinska prava žena 2. Zagovaranje za unapređenje međuetničke saradnje	1	0	2
10	Suva Reka	1. Zagovaranje za javnu rasvetu u selima 2. Zagovaranje za javno finansiranje skloništa 3. Zagovaranje za prioritet stanovanja za žene žrtve rodno zasnovanog nasilja	3	2	3
11	Kamenica	1. Podignuta svest o raku dojke i besplatnim pregledima za žene 2. Zagovaranje da mobilni mamograf bude dostupan 20 dana kako bi se obezbedili zdravstveni pregledi za žene u opštini	2	0	2
12	Uroševac	1. Podignuta svest o rodno zasnovanom nasilju 2. Zagovaranje za nasledstvo i imovinska prava žena	1	0	3

#	Grupa	Inicijative zagovaranja koje su preduzeli članovi Lobija	Ostvareni rezultati	Promenjene javne politike	# inicijativa zagovaranja
		3. Zagovaranje za više žena na pozicijama odlučivanja			
13	Gnjilane	I. Zagovaranje za zapošljavanje žena		0	
14	Peć	I. Zagovaranje za koordinacioni mehanizam za sprečavanje rodno zasnovanog nasilja			
Ukupno			17	7	31

Mreža Žena Kosova
Ulica Kadri Gjata., (bivša Feriz Blakçori), 2. sprat, br. 8
10000 Priština, Kosovo
+383 (0) 38 245 850
www.womensnetwork.org
info@womensnetwork.org
[Facebook: Kosova Women's Network](https://www.facebook.com/Kosova-Women's-Network)

